

# Índex - Programació Didàctica LLENGUA CATALANA- CASTELLANA I LITERATURA Ed. Primària

INTRODUCCIÓ .....	2
1. CONTRIBUTIÓ DE L'ÀREA AL DESENVOLUPAMENT DE LES CB.....	5
2. ADEQUACIÓ I SEQÜÈNCIA DELS OBJECTIUS.....	8
2.1. LLENGUA CATALANA I LITERATURA.....	8
2.1.1. Objectius Llengua Catalana Primer Cicle.....	8
2.1.2. Objectius Llengua Catalana Segon Cicle.....	10
2.1.3. Objectius Llengua Catalana Tercer Cicle.....	11
2.2. LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA.....	14
2.2.1. Objectius Llengua Castellana Primer cicle.....	14
2.2.2. Objectius Llengua Castellana Segon Cicle.....	15
2.2.3. Objectius Llengua Castellana Tercer Cicle.....	16
3. SELECCIÓ I SEQÜÈNCIA DELS CONTINGUTS.....	17
3.1. LLENGUA CATALANA I LITERATURA.....	17
3.1.1. Continguts Llengua Catalana Primer Cicle.....	17
3.1.2. Continguts Llengua Catalana Segon Cicle.....	19
3.1.3. Continguts Llengua Catalana Tercer Cicle.....	22
3.2. LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA.....	32
3.2.1 Continguts Llengua Castellana Primer Cicle.....	32
3.2.2. Continguts Llengua Castellana Segon Cicle.....	35
3.2.3. Continguts Llengua Castellana Tercer Cicle.....	39
4. ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES.....	50
5. CRITERIS D'AVUACIÓ.....	64
5.1. LLENGUA CATALANA I LITERATURA.....	64
5.1.1. Criteris d'avaluació Llengua Catalana Primer Cicle.....	64
5.1.2. Criteris d'avaluació Llengua Catalana Segon Cicle.....	65
5.1.3. Criteris d'avaluació Llengua Catalana Tercer Cicle.....	66
5.2. LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA.....	67
5.2.1. Criteris d'avaluació Llengua Castellana Primer Cicle.....	67
5.2.2. Criteris d'avaluació Llengua Castellana Segon Cicle.....	68
5.2.3. Criteris d'avaluació Llengua Castellana Tercer Cicle.....	69
6. MESURES DE REFORÇ I SUPORT.....	70
7. TRACTAMENT DE LA LECTURA, LES TIC I L'EDUCACIÓ EN VALORS.....	71
8. AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT-APRENTAGE .....	75

## INTRODUCCIÓ

El desenvolupament de la competència comunicativa és un dels eixos fonamentals de l'educació primària, tant pel que signifiquen les habilitats lingüístiques per al ple desenvolupament personal i social com per la seva incidència en la comprensió i representació de la realitat. Si tenim en compte la seva incidència en la resta d'àrees curriculars, probablement sigui aquesta la més transversal de les competències.

El llenguatge és el mitjà més important d'expressió de l'ésser humà, afecta els aspectes intel·lectuals, socials, culturals, afectius i emotius de la persona i li permet expressar-se, comunicar-se i representar el món en què viu, al temps que conforma i organitza el pensament.

Al llarg de l'educació primària els infants han de començar a adquirir un saber reflexiu sobre les pràctiques comunicatives necessàries per viure a la societat del segle XXI. Les àrees de llengua castellana i literatura i de llengua catalana i literatura són àmbits privilegiats per aconseguir aquestes metes, encara que totes les àrees, pel fet d'emprar el llenguatge com a mitjà de comunicació i d'adquisició i transmissió del coneixement, són responsables del desenvolupament de la comunicació lingüística. Així doncs, l'ensenyament i l'aprenentatge en cada una d'aquestes àrees té com a objecte el desenvolupament de les habilitats lingüístiques: parlar, escoltar i conversar, llegir i escriure. També, i de manera específica, pretén apropar els infants a la lectura i la comprensió de textos literaris.

Aprendre una llengua no és únicament apropiat-se d'un sistema de signes, sinó també dels significats culturals que transmet i, amb aquests significats, de les formes amb què les persones del seu entorn entenen i interpreten la realitat. Igualment, el llenguatge és instrument de regulació de la convivència, per expressar i compartir idees, percepcions, sentiments i emocions i, per tant, per controlar la pròpia conducta. Contribueix així a construir la pròpia visió del món, compartida i comunicable, a l'equilibri afectiu i a la integració social i cultural de les persones.

Aprendre llengua significa, per tant, assolir la competència necessària per interactuar amb facilitat i èxit en les diferents situacions de la vida, entre les quals es troben també les escolars.

Amb una visió global, considerem l'alumnat des d'una doble perspectiva: com a comunicador i com a investigador de la llengua. Com a comunicador, cal partir dels usos comunicatius orals i escrits en situacions rellevants i significatives; com a investigador s'ha d'aprofitar la seva capacitat de reflexió per a que prengui consciència del funcionament de les llengües, per millorar la seva competència comunicativa.

El punt de partida de l'educació lingüística són les habilitats i destreses lingüístiques que els infants ja han adquirit en iniciar l'etapa a través de l'ús en els seus entorns immediats, familiars, escolars, pel contacte amb els mitjans de comunicació, etc. El paper de l'educació primària és ampliar aquesta competència lingüística i comunicativa inicial de cada una de les dues llengües, de manera que els infants siguin capaços d'interactuar en els diversos àmbits socials en els quals es veuran immersos. D'aquests àmbits s'han seleccionat en cada una de les àrees els que es consideren més apropiats per a la feina escolar: el de les relacions socials, el dels mitjans de comunicació, el literari i, de manera privilegiada, l'àmbit acadèmic. És en aquests àmbits on s'interpreten i es produeixen els diferents textos i és en ells on s'han de desenvolupar les diferents habilitats lingüístiques.

El tractament de les llengües a l'escola suposa l'assumpció de principis comuns i compartits: consideració de la llengua com a objecte d'aprenentatge i coneixement dels principis globals que regulen l'adquisició i l'aprenentatge de llengües, així com l'enfocament metodològic comú per a les llengües i per a cada una en particular. A partir d'aquests criteris unificats s'han d'articular els continguts i planificar les actuacions necessàries per construir les competències específiques en cada llengua, promovent les transferències entre elles.

El currículum de l'àrea de llengua castellana i literatura i el de llengua catalana i literatura s'articula

al voltant d'un eix: l'ús social de la llengua en els diferents contextos (privats i públics, familiars i escolars). La divisió dels continguts de cada àrea en blocs no preveu una ordenació seqüencial ni una jerarquització, sinó una manera d'organitzar la complexitat de les competències que s'han d'assolir. L'ordenació dels continguts no es correspon tampoc amb la de l'activitat docent, ja que existeixen múltiples connexions entre els blocs (per exemple, les activitats d'expressió i les de comprensió van sempre unides).

Els blocs de continguts referits a les habilitats lingüístiques –el Bloc 1. “Escollar, parlar i conversar”, i el Bloc 2. “Llegir i escriure”– apareixen separats a fi d'abordar de manera específica els aspectes essencials de cada tipus de discurs. No obstant això, l'ús oral formal i l'escrit tenen molts d'aspectes comuns (tema prefixat, planificació del contingut, sintaxi i lèxic, subjecció a una norma estàndard, etc.) i hi ha nombroses situacions de comunicació que combinen els diversos usos i que permeten relacionar ambdós aprenentatges per tal que es donin suport mutu. L'aprenentatge d'aquest nivell formal es realitza, òbviament, en les situacions d'interacció comunicativa que ofereix el context de l'aula i del centre escolar.

L'ús oral informal –l'ús espontani entre interlocutors amb tracte freqüent i familiar– és objecte d'observació i d'anàlisi a fi de reconèixer les normes socials i comunicatives que regeixen l'intercanvi, les estratègies que posen en funcionament els parlants per aconseguir una comunicació satisfactòria, i per identificar i criticar estereotips i prejudicis, tant socials com sociolingüístics, especialment al final de l'etapa.

En definitiva, l'alumnat ha d'aprendre a utilitzar la llengua en situacions fonamentals: parlar de si mateix i de les seves necessitats, aconseguir que les altres persones l'escoltin, planificar actes, solucionar problemes, demanar i donar informació, etc. Ha d'aprendre a contar, explicar, argumentar, formular hipòtesis, predir, preguntar, aclarir, opinar, etc. Tots aquests usos de la llengua oral s'han de treballar de manera sistemàtica inserits en la vida quotidiana de l'aula i en l'activitat social i acadèmica.

La llengua oral i l'escripta tenen un repartiment d'usos diversos, fins i tot quan en alguns casos van estretament unides. L'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura suposa l'adquisició de determinats procediments –estratègies de comprensió i procés de construcció del text escrit–, i no la simple traducció del codi oral a l'escrit. Per això, l'ensenyament de la lectura no acaba en el primer cicle de primària, perquè no es pot considerar l'adquisició inicial del codi com una culminació. És necessari treballar, fins al final de l'escolaritat obligatòria, el conjunt de coneixements i habilitats que aporten, de cada vegada més, un domini major, tant interpretatiu com de comprensió, de la llengua escrita.

L'aprenentatge de la lectura i de la composició presenta nivells de complexitat progressius en la planificació i en l'estructuració dels textos i una major diversificació en els contextos. Molt especialment, s'ha de consolidar en aquesta etapa el domini de les tècniques gràfiques, la relació entre so i grafia, les normes ortogràfiques convencionals i la disposició del text a la pàgina, tenint en compte que la incorporació de les tecnologies de la informació i la comunicació no ha d'obviar l'aprenentatge dels mecanismes d'escriptura autònoms, socialment rellevants i valorats.

La lectura i la interpretació de textos literaris requereixen competències específiques, per al desenvolupament de les quals el currículum selecciona els continguts que agrupa el Bloc 3. “Educació literària”. L'educació literària es concep com una aproximació a la literatura des de les seves expressions més senzilles. La lectura, l'exploració de l'escriptura, el recitat, la pràctica de jocs retòrics o l'audició de textos propis de la literatura oral, han de contribuir al desenvolupament de la competència literària, com a integrant de la competència comunicativa, i com a acostament a l'expressió artística i al valor patrimonial de les obres literàries. A més, no podem oblidar que a través de la lectura hem d'oferir a l'alumnat el contacte amb aquells textos en els quals es fa palesa la identitat cultural i lingüística del nostre poble i de la humanitat en general. La lectura literària ha d'aportar una visió dels textos com a font de fruïció, de goig i de diversió.

La literatura té característiques pròpies i convencions específiques que s'han de conèixer perquè

el lector pugui crear el context adequat. En aquesta etapa el currículum se centra en afavorir experiències agradables amb la lectura i la recreació de textos literaris. S'apropa als nins i nines a la representació i interpretació simbòlica, tant de l'experiència interior com de la col·lectiva, per crear l'hàbit lector. Els continguts d'aquests blocs es refereixen, per una banda, al coneixement de les convencions literàries bàsiques, especialment relacionades amb la poesia i la narració i, per una altra, a l'aplicació d'informacions sobre el context lingüístic, històric i cultural en el qual les obres literàries s'han produït, en la mesura que aquestes dades siguin significatives per a la interpretació del text i d'acord amb les expectatives d'un lector d'aquesta etapa escolar.

Finalment, el Bloc 4. "Coneixement de la llengua", integra els continguts relacionats amb la reflexió lingüística. A l'educació primària els docents han de possibilitar la continuació i perfeccionament del procés d'adquisició de la llengua per part dels alumnes, promovent interaccions i situacions d'ús que possibilitin un domini millor i major d'aquest instrument; però, a més, han de fomentar en els aprenents un ús reflexiu de la llengua, proposant, progressivament, activitats d'observació, anàlisi i manipulació de les pròpies produccions, que afavoreixin la conceptualització dels coneixements lingüístics i d'una terminologia bàsica.

La reflexió gramatical en aquestes edats té únicament sentit si es fa amb una doble finalitat: d'una part, aconseguir que l'alumnat faci explícits els coneixements implícits que, sobre el funcionament de la llengua, han adquirit en les interaccions amb els altres parlants, a fi de corregir-los o perfeccionar-los, i d'altra, augmentar les seves possibilitats d'expressió; és a dir, millorar la seva competència comunicativa.

En la reflexió sistemàtica sobre el llenguatge i les seves condicions d'ús es proposa que els alumnes comencin a elaborar un sistema conceptual bàsic i un metallenguatge que faciliti la comunicació a l'aula durant el procés d'aprenentatge i que serveixi de suport per a l'aprenentatge d'altres llengües. La reflexió sobre les unitats del sistema lingüístic, ajustada sempre als coneixements i possibilitats d'abstracció d'aquestes edats, es planteja en relació amb les condicions d'ús i com un requisit imprescindible per incorporar l'avaluació i la correcció de les produccions orals i escrites, a fi d'afavorir l'aprenentatge autònom. Així doncs, els continguts d'aquest bloc no es plantegen de manera autònoma, sinó com l'inici de la construcció dels coneixements sobre la llengua que resulten imprescindibles per a un ús millor i una comunicació més eficaç.

En síntesi, l'eix de l'educació lingüística està constituït pels procediments encaminats al desenvolupament de les habilitats d'expressió i comprensió oral i escrita, en contextos socials significatius i en l'àmbit de la comunicació literària, tenint en compte que un procés d'alfabetització cultural és sempre de llarga durada. Per això, el plantejament del currículum de cada àrea en aquesta etapa s'ha de prolongar en l'educació secundària obligatòria. Les diferències entre una etapa i l'altra resideixen en la selecció dels discursos que s'analitzen i es produeixen, que s'ajusta a la seva complexitat en les situacions de comunicació, en la profunditat de la reflexió lingüística i literària, en la selecció de continguts de reflexió sobre la llengua i en el grau de sistematització que ha d'aconseguir.

## 1. CONTRIBUCIÓ DE L'ÀREA AL DESENVOLUPAMENT DE LES CB

La concepció dels currículums d'aquestes àrees, en posar l'èmfasi en l'ús social de la llengua en diferents contextos comunicatius, evidencia la contribució directa que fan al desenvolupament de tots els aspectes que conformen la *competència en comunicació lingüística*.

Cal també destacar que les estratègies que constitueixen la competència comunicativa s'adquireixen des d'una llengua determinada, però no es refereixen exclusivament a saber usar aquesta llengua, sinó a l'ús del llenguatge en general. Aquesta característica de l'aprenentatge lingüístic té una gran importància, ja que els aprenentatges d'una llengua que s'efectuen s'apliquen a l'aprenentatge d'altres; aquests coneixements contribueixen, per tant, a augmentar la competència sobre l'ús del llenguatge en general.

L'accés al saber i a la construcció de coneixements mitjançant el llenguatge es relaciona directament amb la *competència per aprendre a aprendre*, i amb la *d'autonomia i iniciativa personal*. El llenguatge, a més d'instrument de comunicació, és un mitjà de representació del món i és la base del pensament i del coneixement, permet comunicar-se amb un mateix, analitzar problemes, elaborar plans i emprendre processos de decisió. En general, regula i orienta la nostra activitat amb autonomia progressiva. Per això, el seu desenvolupament i la seva millora des d'aquestes àrees contribueix a organitzar el pensament, a comunicar afectes i sentiments, a regular emocions i a afavorir el desenvolupament d'ambdues competències.

Les àrees de llengua són àmbits privilegiats per desenvolupar l'habilitat d'interpretar i d'expressar amb claredat i precisió informacions, dades i argumentacions i així col·laborar a la construcció de la *competència matemàtica*, de la qual forma part l'habilitat esmentada. La lectura atenta, la comprensió literal i la inferència d'enunciats són part del procés de resolució de problemes al desenvolupament del qual poden contribuir les àrees de llengua.

Aquestes àrees contribueixen també al *tractament de la informació i competència digital*, perquè proporcionen coneixements i destreses per a la recerca, selecció i tractament de la informació i la comunicació, per a la comprensió de la informació, la seva estructuració i organització textual i per a la seva utilització en la producció oral i escrita.

Els currículums inclouen l'ús de suports electrònics en la composició de textos, la qual cosa significa més que un canvi de suport, perquè afecta les operacions que intervenen en el procés d'escriptura (planificació, elaboració del text, revisió, etc.), que constitueixen un dels continguts bàsics d'aquestes àrees. Per això, en la mesura que s'utilitzin es millora també el *tractament de la informació i la competència digital*. A més, els nous mitjans de comunicació digital que sorgeixen contínuament impliquen un ús social i col·laborador de l'escriptura, la qual cosa permet concebre l'aprenentatge de la llengua escrita en el marc d'un vertader intercanvi comunicatiu.

Les llengües contribueixen poderosament al desenvolupament de la *competència social i ciutadana*, com el conjunt d'habilitats i destreses per a la convivència, el respecte i l'entesa entre les persones, ja que necessàriament la seva adquisició requereix l'ús de la llengua com a base de la comunicació. Aprendre llengua és, abans que res, aprendre a comunicar-se amb les altres persones, a comprendre el que aquestes transmeten, a prendre contacte amb realitats diverses i a assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres.

D'altra banda, en la mesura que una educació lingüística satisfactòria valora totes les llengües com a igualment aptes per exercir les funcions de comunicació i de representació, analitza les maneres com el llenguatge transmet i sanciona prejudicis i imatges estereotipades del món, i a la vegada contribueix a l'eradicació dels usos discriminatoris del llenguatge, es potencia el desenvolupament d'aquesta competència.

A més de reconèixer les llengües com a elements culturals de primer ordre, en aquestes àrees la lectura, la comprensió i la valoració de les obres literàries contribueixen al desenvolupament de la *competència cultural i artística*.

<b>OBJECTIUS LLENGUA CATALANA I LITERATURA</b>	<b>CB relacionades</b>
Utilitzar la llengua per relacionar-se i per expressar-se de manera adequada en l'activitat social i cultural, per participar en diverses situacions de comunicació aplicant les regles bàsiques de comunicació i adoptant una actitud de respecte davant els sentiments i les aportacions de les altres persones, per prendre consciència dels propis sentiments i idees i per controlar la pròpia conducta seguint normes de comportament democràtiques.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Comprendre i expressar-se oralment i per escrit en els diversos contextos de l'activitat social i cultural, analitzant els discursos amb sentit crític.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Utilitzar les destreses lingüístiques bàsiques de la llengua catalana de manera eficaç: escoltar, parlar, llegir i escriure, tant com a instrument de recerca, recull i processament d'informació per a l'aprenentatge en les diferents àrees del currículum (discussió, observació, documentació, esquema, guió, resum, notes, etc.), com per escriure textos.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Utilitzar, en situacions relacionades amb l'escola i amb la seva activitat, els diversos tipus d'escrits mitjançant els quals es produeix la comunicació amb les institucions públiques o privades.	1, 4, 5, 8
Valorar la necessitat d'assolir l'ús normalitzat de la llengua catalana.	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Expressar-se oralment i per escrit amb correcció i coherència per satisfer necessitats de comunicació en diferents situacions i contextos, desenvolupant la creativitat, la sensibilitat i l'estètica en l'ús personal del llenguatge.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Llegir amb fluïdesa i entonació adequades, comprenent diferents tipus de textos adaptats a l'edat i utilitzant la lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia.	1, 3, 5, 6, 7, 8
Utilitzar els propis coneixements sobre la llengua per expressar-se per escrit amb correcció, tenint cura de l'estructura del text, del traç, l'ordre i la netedat, coneixent i utilitzant les normes gramaticals bàsiques per parlar de manera adequada, coherent i correcta i per comprendre textos orals i escrits.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Emprar, de manera autònoma, els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i la comunicació com a instruments de treball i aprenentatge per obtenir, interpretar i valorar informacions i opinions diferents.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Conèixer, respectar i interessar-se per la diversitat lingüística de l'Estat espanyol, de la nostra comunitat i de la societat en general, valorant-ne l'existència com a fet cultural enriquidor comú.	1, 5, 6, 7, 8
Utilitzar la lectura com a font de plaer i d'informació, considerant-la com un mitjà d'aprenentatge i d'enriquiment personal i apropant-se a obres rellevants de la tradició literària per desenvolupar hàbits de lectura.	1, 5, 6, 7, 8
Reflexionar sobre els diferents usos socials de les llengües per evitar els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis classistes, racistes o sexistes.	1, 5, 6, 7, 8
Comprendre textos literaris de diferents gèneres adequats en temàtica i complexitat i iniciar-se en els coneixements de les convencions específiques del llenguatge literari.	1, 6, 8
Posar en pràctica hàbits i estratègies de feina que permetin tant l'activitat individual com l'aprenentatge cooperatiu, col·laborant activament i amb responsabilitat en el treball en grup.	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8

<b>OBJECTIUS LENGUA CASTELLANA I LITERATURA</b>	<b>CB relacionades</b>
Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat social i cultural i analitzar-los amb sentit crític.	1, 5, 8
Expressar-se oralment i per escrit de manera adequada en els diversos contextos de l'activitat social i cultural per satisfer necessitats de comunicació i explorar camins que desenvolupin la sensibilitat, la creativitat i l'estètica.	1, 5, 6, 7, 8
Conèixer, respectar i valorar la realitat plurilingüe de l'Estat espanyol com un patrimoni cultural comú, valorant-la com un fet enriquidor.	1, 5, 6, 7, 8
Participar en diverses situacions de comunicació i utilitzar la llengua de manera adequada en l'activitat social i cultural, aplicant les regles bàsiques de la comunicació i adoptant una actitud respectuosa i de cooperació, per prendre consciència dels propis sentiments i idees i per controlar la pròpia conducta.	1, 5, 6, 7, 8
Utilitzar les diverses classes d'escrits mitjançant els quals es produeix la comunicació amb les institucions públiques o privades, en situacions relacionades amb l'escola i la seva activitat.	1, 3, 5, 8
Emprar els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i la comunicació, per obtenir, interpretar i valorar informacions de diversos tipus i opinions diferents i com a instrument de treball i aprenentatge.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Utilitzar les destreses bàsiques de la llengua eficaçment, amb iniciativa, responsabilitat i esforç tant per cercar, recollir i processar informació, com per escriure textos propis de l'àmbit acadèmic.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Llegir diferents tipus de textos adaptats a l'edat per aprendre i informar-se, amb fluïdesa i entonació adequades, i com a mitjà per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia.	1, 3, 5, 6, 7, 8
Utilitzar la lectura com a font de plaer i d'enriquiment personal i apropar-se a les obres de la tradició literària per desenvolupar hàbits de lectura.	1, 6, 8
Comprendre textos literaris de gèneres diversos adequats quant a temàtica i complexitat, així com iniciar-se en els coneixements de les convencions específiques del llenguatge literari.	1, 6, 8
Emprar els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per escriure i parlar de manera adequada, coherent i correcta, i per comprendre textos orals i escrits.	1, 5, 6, 7, 8
Reflexionar sobre els diferents usos socials de les llengües per evitar els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis de tot tipus. Posar en pràctica hàbits i estratègies que permetin tant l'activitat individual com l'aprenentatge cooperatiu, col·laborant activament i amb responsabilitat en el treball en grup.	1, 3, 4, 6, 7, 8

### **Sigles Competències**

1. Competència en comunicació lingüística.	<b>Cb1</b>
2. Competència matemàtica.	<b>Cb2</b>
3. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.	<b>Cb3</b>
4. Tractament de la informació i competència digital.	<b>Cb4</b>
5. Competència social i ciutadana.	<b>Cb5</b>
6. Competència cultural i artística.	<b>Cb6</b>
7. Competència per aprendre a aprendre.	<b>Cb7</b>
8. Autonomia i iniciativa personal.	<b>Cb8</b>

## 2. ADEQUACIÓ I SEQÜÈNCIA DELS OBJECTIUS

### 2.1. LLENGUA CATALANA I LITERATURA

#### 2.1.1. Objectius Llengua Catalana Primer Cicle

1. Produir missatges orals senzills, però entenedors, en situacions comunicatives diverses sobre fets i vivències de l'entorn propi dels alumnes i elaborar texts breus senzills que permetin experimentar la creativitat a través de la llengua escrita.
2. Sentir la necessitat d'escoltar les altres persones quan parlen i de ser escoltat, respectant el torn de paraules i els punts de vista, opinions, creences i costums dels altres, i reflexionant sobre l'ús d'expressions que comporten discriminació per raons de classe, raça, sexe... per tal d'eradicar-les.
3. Distingir el valor comunicatiu dels elements no lingüístics com la mirada, el gest, l'entonació, el ritme, el volum... en la producció de missatges orals.
4. Comprendre diferents tipus de missatges orals senzills: explicacions, narracions, descripcions, instruccions..., amb presència o absència de l'emissor i amb suport visual o sense, i interpretar ordres que comportin una ordenació en l'activitat que s'ha de fer.
5. Distingir els elements del text escrit: lletra, paraula, frase..., i entendre'n el significat.
6. Reconèixer i fer servir recursos lingüístics que generen nou vocabulari i identificar sinònims i antònims i els diferents significats de mots polisèmics.
7. Interessar-se per conèixer el nom de les coses, valorar l'ús dels elements lingüístics apresos i distingir els elements de derivació i composició de paraules i saber-ne interpretar la significació.
8. Discriminar i reconèixer les vocals i les consonants en texts orals i escrits i trobar la relació so-grafia en la paraula.
9. Manejar paraules i frases per tal d'aconseguir un hàbit ortogràfic i morfològic i practicar l'agilitat, la memòria i la reescriptura de paraules a partir de jocs lingüístics que puguin generar l'enriquiment del vocabulari propi.
10. Aplicar diversos recursos per comprovar l'escriptura correcta de les paraules: comparació i contrast de les transcripcions, i sentir satisfacció davant la transcripció correcta dels texts.
11. Escriure diferents frases amb l'entonació i la puntuació adequades i distingir-ne els diversos sentits.
12. Practicar l'ordre dels elements que componen una frase i identificar el nom, l'adjectiu i el verb entre els altres mots, i observar i comprovar la relació de concordança dins la frase, i saber-ne modificar el gènere i el nombre.
13. Fer representacions de peces teatrals breus i reconèixer els elements que són necessaris per dur-les a terme.
14. Reconèixer i produir diferents tipus de texts: cartes, contes, diàlegs, narracions, descripcions..., partint de diferents models.
15. Transformar un mateix missatge d'acord amb les diferents situacions comunicatives i adonar-se de les diferències entre el text oral i el text escrit.
16. Descobrir la llengua escrita com a font d'informació i com a vehicle de comunicació.
17. Aplicar ampliacions de paraules o grups de paraules per precisar-ne el sentit mitjançant l'ús de connectors.
18. Interpretar, memoritzar i aplicar les estructures usuals i les normes ortogràfiques bàsiques: majúscules, dígrafs, articles, plurals amb -es, terminacions verbals, l'apòstrof..., per adquirir



seguretat en l'escriptura.

19. Preocupar-se, en l'elaboració d'un treball escrit, pels aspectes formals i per l'estètica i la pulcritud en la presentació: marges, lletra escrita, puntuació, distribució de l'espai, títols...
20. Adonar-se de les possibilitats comunicatives de la llengua escrita a través de la correspondència, d'anuncis, de notícies...
21. Reflexionar i adoptar una actitud crítica davant els missatges procedents dels mitjans de comunicació i fer servir diferents mitjans audiovisuals i diferents recursos comunicatius (murals, presentacions multimèdia...) per a la producció d'activitats d'expressió oral en què es pugui veure la relació text-imatge-veu dins l'entorn.
22. Memoritzar i recitar poemes, cançons, endevinalles, rodolins i altres texts relacionats amb la cultura i les tradicions de les illes Balears i Pitiüses i de la resta de l'Estat espanyol, valorant la diversitat lingüística i cultural com un fet enriquidor.
23. Adquirir l'hàbit de llegir expressivament texts senzills breus, i esforçar-se per comprendre'ls, i fer servir adequadament els llibres, valorant-los com a eina, com a amic i com a patrimoni col·lectiu.
24. Llegir mentalment i expressivament texts i contes breus per plaer, i entendre'n el significat global.
25. Recórrer a tot tipus de fons d'informació, i també a Internet, per resoldre les activitats que se'ns plantegen i per ampliar coneixements.
26. Fer servir la llengua d'una manera no sexista i no discriminatòria, contribuint des de l'àmbit lingüístic a una societat més igualitària i sense discriminacions sexistes ni d'altre tipus.

### 2.1.2. Objectius Llengua Catalana Segon Cicle

1. Apreciar la importància dels valors bàsics que regeixen la vida dels grups i de les comunitats, i actuar d'acord amb aquests valors tenint en compte la diversitat i respectant-la.
2. Valorar la feina del grup desenvolupant actituds de cooperació i de responsabilitat davant les tasques que ens corresponen.
3. Actuar amb autonomia i iniciativa personal en les activitats habituals i en les relacions de grup.
4. Respectar els punts de vista i els interessos d'altres membres del grup.
5. Apreciar i valorar les diferències de tipus social i rebutjar qualsevol tipus de discriminació, i establir relacions equilibrades i constructives amb les persones del seu entorn quotidià
6. Comprendre i produir missatges orals i escrits en les llengües castellana i catalana atenent a diferents intencions comunicatives
7. Adquirir els fonaments lèxics i estructurals per aprendre una o diverses llengües estrangeres.
8. Desenvolupar hàbits lectors i valorar la lectura com una opció d'oci i una forma de transmissió del coneixement i la informació.
9. Conèixer i valorar el patrimoni cultural i històric de les illes Balears i Pitiüses i dels territoris de parla catalana, partint del seu entorn pròxim i estenent el seu interès a àmbits de cada vegada més amplis i diversos.
10. Valorar la diversitat cultural i lingüística com un factor d'enriquiment personal i col·lectiu.
11. Adquirir estratègies que fomentin la lectura comprensiva, l'elaboració de treballs escolars a partir dels continguts estudiats a l'aula i l'assimilació posterior.
12. Desenvolupar procediments de recollida i representació de la informació útils per resoldre problemes senzills.
13. Reconèixer els coneixements i els recursos materials disponibles útils per resoldre problemes propis de la vida quotidiana.
14. Comprendre fets i fenòmens de l'entorn natural i social de les illes Balears i Pitiüses i establir relacions entre ells, i conèixer les possibilitats individuals i grupals de contribució a la protecció i la millora del medi ambient.
15. Familiaritzar-se amb l'ús de les noves tecnologies com a mitjà per rebre i transmetre informació
16. Fer servir els diversos mitjans d'expressió (verbal, visual, plàstica, musical i matemàtica) de forma individual o integrada i desenvolupar habilitats creatives i de raonament.
17. Desenvolupar la sensibilitat estètica i la capacitat per gaudir de les obres i les manifestacions artístiques.
18. Procurar el benestar personal, desenvolupant hàbits de salut i higiene que contribueixin a un desenvolupament òptim.
19. Valorar l'entorn natural i desenvolupar hàbits i actituds que contribueixin a cuidar-lo.
20. Desenvolupar actituds favorables a la igualtat d'oportunitats per a totes les persones independentment del sexe, la raça i la nacionalitat.
21. Apreciar la importància de les normes de seguretat vial per a la nostra integritat física i la dels altres.

### 2.1.3. Objectius Llengua Catalana Tercer Cicle

1. Produir missatges orals (conversa, narració, descripció, exposició de temes, intercanvi d'informació...) amb una dicció clara i adequada al registre de llengua utilitzat, procurant en tot moment que els altres entenguin les nostres intervencions.
2. Valorar i conèixer les opinions dels altres, deixant-los parlar de manera ordenada i respectant les normes d'interacció verbal. Ser conscients de la importància que té la interacció amb els altres per aprendre experiències noves i opinions interessants, que ens ajuden a forjar la nostra.
3. Reconèixer i utilitzar en situacions comunicatives adequades els diferents tipus de texts segons els factors que hi intervenen, la funcionalitat, la presentació i el registre.
4. Ser conscients que, en qualsevol situació comunicativa, a més dels elements lingüístics n'intervenen d'altres de no lingüístics, com ara el gest, la mirada, la postura, l'entonació, el volum, el ritme, la velocitat i la pausa.
5. Identificar i reconèixer els diferents tipus de text i les característiques i funcions de cadascun.
6. Fer servir estratègies útils i necessàries per entendre texts de tota classe: relats, argumentacions, explicacions i altres tipus de texts orals i escrits.
7. Desvetllar el sentit crític i el respecte davant les diferents produccions escrites, mitjançant la creació d'expectatives i de tècniques per anticipar el contingut i la posterior contrastació d'hipòtesis amb la lectura i l'anàlisi del text.
8. Fer servir diccionaris de diversa naturalesa per resoldre diferents tipus de problemàtica, com ara la consulta del significat d'una paraula, sinònims i antònims, etc., i dominar les tècniques que s'associen a qualsevol cerca, com ara el coneixement de l'ordre alfabètic, la memorització de mots i la distinció dels indicadors.
9. Conèixer les tècniques per elaborar fitxes i altres instruments de recopilació i emmagatzematge d'informació.
10. Identificar la situació lingüística de les Illes i saber-la relacionar amb els elements que l'han configurada, evitant en qualsevol moment discriminacions per raons de llengua o d'origen de les persones.
11. Conèixer la situació social i la diversitat lingüística que tenen les Illes i els problemes que genera el contacte entre llengües, i valorar la necessitat de recuperar i ampliar l'ús del català.
12. Respectar l'ús de les diferents variants dialectals de la llengua dels parlants en les comunicacions orals i escrites i valorar-les positivament com a diversitat enriquidora de la llengua.
13. Conèixer els sons vocàlics i consonàntics de la llengua i pronunciar-los amb correcció segons la varietat dialectal pròpia.
14. Conèixer la divisió sil·làbica de les paraules i la divisió entre síl·labes tòniques i àtones, i classificar els mots en aguts, plans i esdrúixols i accentuar-los d'acord amb aquesta classificació, aplicant-hi també la dièresi, si escau.
15. Conèixer les normes ortogràfiques bàsiques, deduint-les o aprenent-les dels texts que les expliquen: accentuació, formació de plurals, dígrafs, terminacions verbals, consonants mudes, ús de l'apòstrof, contraccions, consonants insegures, determinants, homòfons, pronoms i derivats.
16. Memoritzar l'escriptura de mots d'ús freqüent relacionats amb les diverses temàtiques d'estudi, i reconèixer i fer servir els recursos que generen vocabulari nou i els que n'adeqüen (derivació, composició, sinonímia, antonímia), els que permeten l'ampliació del sentit (comparació, polisèmia i metàfora) i els que aporten qualitat expressiva (locucions i

frases fetes).

17. Identificar l'estructura bàsica de la frase, dividida en subjecte i predicat, tenint en compte l'ordre i el significat de les frases, la importància que hi tenen els nuclis i els seus determinants, i també les categories gramaticals de determinant, nom, adjectiu, adverbi, pronom i verb.
18. Adonar-se de la importància de dominar la llengua oral per poder establir situacions comunicatives, i apreciar l'ordre, la claredat i la coherència en l'expressió oral.
19. Memoritzar poemes, dites, frases fetes, refranys i textos breus i dramàtics i reproduir-los oralment davant els companys, i executar i elaborar jocs lingüístics destinats a exercitar la memòria, l'agilitat, la reescriptura i la creació.
20. Reconèixer i utilitzar diferents tipus de registres en les comunicacions escrites: cartes, anuncis, resums, notícies, definicions, notes...
21. Fer servir les tècniques més habituals per a l'anticipació dels continguts de la lectura i la predicció del que es dirà a cada paràgraf, relacionant-lo alhora amb el que es llegeix.
22. Utilitzar la lectura com a tècnica per a la recerca d'informació i apreciar-la com a font de plaer, respectant els llibres i mantenint el capteniment més adequat per a la lectura.
23. Reconèixer l'estructura interna de diferents tipus de texts, redactar-ne de tipologia diversa a partir dels models donats (narració, descripció, exposició, diàleg, monòleg) i interessar-se per les diferents manifestacions literàries.
24. Produir diferents tipus de missatges escrits en català tenint en compte els elements que l'emmarquen: el context, la puntuació i l'adequació sintàctica, lèxica i ortogràfica.
25. Tenir present l'estructura que presenta cada tipologia de text (narració, descripció, exposició, diàleg, monòleg), reconèixer-la en texts d'aquest tipus i aplicar-la a les produccions pròpies.
26. Ser conscients de la importància dels tipus de registres que es produeixen en els texts escrits, segons el tipus de text: cartes, anuncis, resums, notícies, definicions...
27. Detectar elements que han de ser presents en tot discurs perquè el missatge assolisqui la seva finalitat comunicativa, com ara la coherència del text, la puntuació, l'aplicació de diferents tipus de frases (enunciatives, aclaridores, interrogatives i exclamatives), l'adequació sintàctica i l'atenció a la concordança i als connectors.
28. Ser conscients de l'existència de mitjans audiovisuals i de la utilitat que poden tenir en l'aprenentatge i en la presentació de tota classe de treballs.
29. Detectar els elements lingüístics i extralingüístics que apareixen en els diversos mitjans de comunicació que ens envolten: ràdio, televisió, Internet, etc.
30. Conèixer la diversitat lingüística de l'Estat espanyol, tant pel que fa a llengües com a dialectes, i valorar-la positivament, inserint dins aquesta varietat el castellà i el català.
31. Llegir texts literaris en prosa i en vers, valorar-ne el contingut estètic i produir-ne de propis a partir dels models que s'han presentat.
32. Produir situacions comunicatives de diversos tipus, com ara dramatitzacions, jocs, còmics, cartes, revistes, diaris i cartells, aplicant-hi codis verbals i no verbals, i detectant la interacció profitosa que es produeix entre ells.
33. Expressar-se oralment en català utilitzant el registre adequat, tant des del punt de vista geogràfic com social, adequant el missatge a l'interlocutor i produint-lo amb coherència, cohesió i adequació.
34. Planificar i dramatitzar situacions de la vida quotidiana i fer lectures expressives i representacions de poesies, contes, acudits, històries, peces teatrals breus i altres situacions fictícies amb una dicció, una entonació i una postura corporal adients.
35. Valorar la diversitat lingüística i dialectal de la llengua com a element que ens enriqueix

com a col·lectivitat, i respectar tothom amb independència de la llengua que parli.

36. Corregir actituds lingüístiques que transmeten qualche tipus de prejudici o d'actitud negativa cap als altres en funció de discriminacions per raó de classe, raça, sexe o creences.
37. Manifestar la voluntat d'aproximar-se a les cultures que ens envolten, establint contacte amb els companys d'altres països i amb formacions diferents, i presentant curiositat per les seves maneres de viure i el reflex lingüístic d'aquestes.

## 2.2. LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

### 2.2.1. Objectius Llengua Castellana Primer cicle

1. Apreciar la importancia de los valores básicos que rigen la vida del grupo y de la comunidad y actuar conforme a ellos.
2. Desarrollar la capacidad de tener iniciativas personales y en grupo.
3. Colaborar en la planificación y en la realización de actividades en grupo aceptando las normas establecidas.
4. Respetar los puntos de vista y los intereses de otros miembros del grupo.
5. Comprender los valores de la civilización occidental y conocer y valorar positivamente otras culturas diferentes a la propia.
6. Comprender la importancia del conocimiento y del respeto por los derechos humanos.
7. Comprender y producir mensajes orales y escritos en catalán y en castellano como lenguas de uso habitual en la comunicación y en la adquisición de aprendizajes.
8. Valorar la importancia del castellano como lengua oficial del Estado español e idioma de proyección internacional y del catalán como lengua propia de la Comunidad Autónoma.
9. Interpretar breves mensajes en una lengua extranjera y reproducir oralmente o por escrito mensajes con una estructura similar.
10. Resolver problemas matemáticos sencillos relacionados con la realidad cotidiana.
11. Aproximarse a los sucesos históricos que han determinado la evolución histórica de la sociedad occidental, del territorio español y en concreto de las Islas Baleares.
12. Analizar las características del medio ambiente próximo, valorar su importancia y contribuir a su defensa y mejora.
13. Comprender y establecer sencillas relaciones entre hechos y fenómenos del entorno natural y social, en general, y de la Comunidad Autónoma de Baleares, en particular.
14. Familiarizarse con el uso de las nuevas tecnologías como medio para recibir y transmitir información.
15. Conocer e identificar el propio cuerpo y adquirir hábitos de salud e higiene.
16. Utilizar diferentes medios de expresión (verbal, corporal, plástica, musical, matemática) para comunicar y expresar sencillos mensajes y sentimientos.
17. Conocer las obras más representativas del patrimonio artístico, cultural e histórico de España desarrollando actitudes que contribuyan a su conservación.
18. Comprender y valorar positivamente la diversidad lingüística y cultural de España y de las Islas Baleares.
19. Actuar con autonomía en el desarrollo de las actividades habituales de tipo familiar, escolar, grupal y ciudadano.
20. Establecer relaciones afectivas con personas de diferentes edades y sexo, superando cualquier tipo de discriminación basado en las características personales y sociales.
21. Respetar a los animales y desarrollar actitudes que favorezcan una relación afectiva con los animales domésticos de nuestro entorno.
22. Adquirir conciencia de la importancia de las normas de seguridad vial para nuestra integridad física y la de los demás.

## 2.2.2. Objectius Llengua Castellana Segon Cicle

1. Apreciar la importancia de los valores básicos que rigen la vida de los grupos y de las comunidades y actuar conforme a éstos, considerando y respetando la diversidad.
2. Valorar el trabajo del grupo desarrollando actitudes de cooperación y de responsabilidad ante las tareas que le correspondan.
3. Actuar con autonomía e iniciativa personal en las actividades habituales y en las relaciones de grupo.
4. Respetar los puntos de vista y los intereses de otros miembros del grupo.
5. Apreciar y valorar las diferencias de tipo social, rechazando cualquier tipo de discriminación, y establecer relaciones equilibradas y constructivas con las personas de su entorno cotidiano.
6. Comprender y producir mensajes orales y escritos en las lenguas castellana y catalana atendiendo a diferentes intenciones comunicativas.
7. Adquirir los fundamentos léxicos y estructurales para el aprendizaje de una o varias lenguas extranjeras.
8. Desarrollar hábitos lectores y valorar la lectura como un opción de ocio y una forma de transmisión del conocimiento y la información.
9. Conocer y valorar el patrimonio cultural e histórico de las Islas Baleares y de los territorios de habla catalana, partiendo de su entorno próximo y extendiendo su interés a ámbitos cada vez más amplios y diversos.
10. Valorar la diversidad cultural y lingüística como un factor de enriquecimiento personal y colectivo.
11. Adquirir estrategias que fomenten la lectura comprensiva, la elaboración de trabajos escolares a partir de los contenidos estudiados en el aula y su posterior asimilación.
12. Desarrollar procedimientos de recogida y representación de la información útiles para la resolución de problemas matemáticos sencillos.
13. Reconocer los conocimientos y recursos materiales disponibles útiles para la resolución de problemas propios de la vida cotidiana.
14. Comprender y establecer relaciones entre hechos y fenómenos del entorno natural y social de las Illes Balears, y conocer las posibilidades individuales y grupales de contribución a la protección y mejora del medio ambiente.
15. Familiarizarse con el uso de las nuevas tecnologías como medio para recibir y transmitir información
16. Usar los distintos medios de expresión (verbal, visual, plástica, musical y matemática) de forma individual o integrada, desarrollando habilidades creativas y de razonamiento.
17. Desarrollar la sensibilidad estética y la capacidad para disfrutar de las obras y manifestaciones artísticas.
18. Procurar el bienestar personal, desarrollando hábitos de salud e higiene que contribuyan a un desarrollo óptimo.
19. Valorar el entorno natural y desarrollar hábitos y actitudes que contribuyan a su cuidado
20. Desarrollar actitudes favorables a la igualdad de oportunidades para todas las personas independientemente de su sexo, raza o nacionalidad.
21. Apreciar la importancia de las normas de seguridad vial para nuestra integridad física y la de los demás

### 2.2.3. Objectius Llengua Castellana Tercer Cicle

1. Comprendre discursos orals y escritos y desarrollar la agilidad en la interpretación personal y en la comprensión de éstos a fin de poder aplicarlos en nuevas situaciones de aprendizaje.
2. Desarrollar la sensibilidad estética mediante el aprovechamiento de las posibilidades de expresión orales y escritas de la lengua y fomentar, a través de los distintos géneros literarios, la búsqueda de cauces de comunicación creativos en el uso autónomo y personal del lenguaje.
3. Producir mensajes orales y escritos que expresen de forma coherente diferentes intenciones comunicativas, utilizando las técnicas de expresión más adecuadas a cada situación comunicativa y contemplando los aspectos normativos de la lengua.
4. Mejorar las propias producciones mediante la reflexión sobre el uso de la lengua, comenzando a establecer relaciones entre los aspectos formales y los contextos e intenciones comunicativas a los que responden.
5. Reconocer la importancia y la proyección de la lengua castellana, y valorar la diversidad lingüística de de las Illes Balears, de España y del mundo como un hecho de enriquecimiento cultural.
6. Participar en discusiones, debates y otras situaciones de uso oral de la lengua, según las reglas propias del intercambio comunicativo y respetando las aportaciones de otras personas.
7. Asimilar y aplicar correctamente la terminología relacionada con el análisis gramatical de la lengua y desarrollar la capacidad de interpretar la estructura morfosintáctica de un texto.
8. Interpretar y producir mensajes en diversos soportes, utilizando los medios de comunicación social y haciendo uso de las nuevas tecnologías.
9. Utilizar la lengua oralmente y por escrito como instrumento para el desarrollo de estrategias de aprendizaje (elaboración y anticipación de alternativas, memorización de informaciones, revisión del proceso seguido, etc.) útiles en la planificación de la propia actividad.
10. Adquirir el hábito lector, desarrollar la rapidez y la eficacia en la lectura de textos diversos, y mostrar la fluidez y la entonación adecuadas para la lectura en voz alta.
11. Utilizar la lectura como fuente de placer y conocimiento y, a través de los recursos a disposición del alumnado, como medio de adquirir información para el crecimiento lingüístico y personal.
12. Reflexionar y ser conscientes del uso de la lengua como medio de expresión de valores y prejuicios e introducir las autocorrecciones pertinentes.



### 3. SELECCIÓ I SEQÜÈNCIA DELS CONTINGUTS

#### 3.1. LLENGUA CATALANA I LITERATURA

##### 3.1.1. Continguts Llengua Catalana Primer Cicle

###### BLOC I: Escoltar, parlar i conversar

	1r	2n
1. Participa respectant les normes	x	x
2. Ordena i explica amb lògica seqüències temporals-espacials de 4,5 o 6 vinyetes	x	x
3. Descriu objectes i persones	x	x
4. Coneix vocabulari de: <ul style="list-style-type: none"><li>• Dies de la setmana</li><li>• Aliments</li><li>• Mesos de l'any</li><li>• Colors</li><li>• El cos</li><li>• L'escola</li><li>• La Fira</li><li>• Excursions</li><li>• El poble</li><li>• Estacions de l'any</li><li>• Festes populars: Nadal, Sant Antoni, Carnaval...</li><li>• Oficis</li></ul>	x	x
5. Compren un text oral que se li llegeix	x	x
6. Memoritza i recita textos senzills	x	x
7. Empra elements lingüístics i no lingüístics	x	x

###### BLOC 2: Llegir i escriure

<b>Bloc 2.1: Comprensió de textos escrits</b>	1r	2n
8. Coneix les vocals i consonants	x	x
9. Llegeix síl·labes directes	x	x
10. Llegeix síl·labes inverses	x	x
11. Llegeix síl·labes travades i simfons amb tr,gr,dr,br,cr,fr,pr,tx,tg,tj,ig,ix	x	x
12. Llegeix síl·labes travades i simfons amb gl,bl,cl,pl,fl	x	x
13. Llegeix paraules i comprèn el seu significat	x	x
14. Llegeix frases i entén el seu significat	x	x
15. Llegeix frases amb la velocitat i ritme adequat al primer cicle	x	x
16. Identifica en un text els protagonistes	x	x
17. Explica la idea fonamental del text	x	x
18. Explica els detalls secundaris del text		x
19. Comprèn els textos senzills	x	x
20. Sap agafar informació d'altres mitjans	x	x
<b>Bloc 2.2: Composició de textos escrits</b>		
21. Escriu a nivel de còpia	x	x

22. A partir d'una paraula escriu una oració	x	x
23. Transcriu la ¿? i la !! del pla oral a l'escrit	x	x
24. Realitza espontàniament composicions de pròpies frases: contes, històries, receptes, diaris...	x	x
25. Escriu textos senzills	x	x
26. Té interès per escriure	x	x
27. Utilitza adequadament: <ul style="list-style-type: none"> <li>• majúscules</li> <li>• ca,que,qui,,co,cu</li> <li>• sa,ce,ci,so,su</li> <li>• ga,gue,gui,go,gu</li> <li>• ja.ge,gi,jo,ju</li> <li>• vocal neutra final</li> <li>• r,rr</li> <li>• ll,ny</li> <li>• s,ss</li> <li>• m davant de b,p,m</li> <li>• Noms propis i comuns</li> <li>• Sinònims i antònims</li> <li>• Família de paraules</li> <li>• Paraules derivades</li> <li>• Diminutius i augmentatius</li> </ul>		x
28. Utilitza adequadament: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Formes verbals d'ús freqüent ( he + participi, hi ha, hi havia)</li> <li>• Mots polisèmics</li> <li>• Ordenar alfabèticament</li> <li>• Pretèrit perfecte perifràsic: vaig + infinitiu</li> </ul>		x

### BLOC 3: Educació Literària

	1r	2n
29. Escolta textos literaris	x	x
30. Llegeix textos literaris senzills de manera guiada	x	x
31. Llegeix textos literaris senzills de manera autònoma	x	x
32. Compren textos literaris senzills	x	x
33. Memoritza i recita textos literaris senzills	x	x
34. Ús de recursos de biblioteca	x	x
35. Produeix diferents textos literaris de manera senzilla i situacions de la vida quotidiana	x	x
36. Expressa de manera oral textos literaris i situacions de la vida quotidiana	x	x

### BLOC 4: Coneixement de la llengua

	1r	2n
37. Separa paraules en síl·labes		x
38. Distingeix síl·laba tònica de síl·laba àtona		x
39. Escriu paraules en singular i plural	x	x
40. Reconeix i escriu paraules en masculí i femení	x	x
41. Fer concordar adequadament en diferents elements de l'oració	x	x
42. Distingeix noms individuals de col·lectius		x
43. Reconeix formes verbals en present, passat o futur		x

### 3.1.2. Continguts Llengua Catalana Segon Cicle

#### **Bloc 1. Escoltar, parlar i conversar**

- Participació activa i cooperadora en interaccions comunicatives espontànies pròpies de la vida quotidiana i de l'activitat d'aula (informacions, converses reguladores de la convivència, discussions, narracions de fets vitals o sentiments, etc.) i en altres de més formals i dirigides (assemblees, debats, entrevistes, instruccions, explicacions, etc.), respectant l'ordre espacial, cronològic o lògic en el discurs i valorant i respectant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: escolta atenta, mirada a l'interlocutor, respecte pel torn de paraula, papers diversos en l'intercanvi, to de veu, postures i gestos adequats, fórmules de cortesia, etc.
- Utilització de la llengua per prendre consciència de les idees i dels sentiments propis i dels de les altres persones i per regular la pròpia conducta.
- Participació en situacions d'aprenentatge compartit per recollir i intercanviar informació i opinions, planificar accions conjuntes, resoldre conflictes, arribar a acords i manifestar les pròpies opinions, mostrant una actitud de cooperació i de respecte per les aportacions i opinions de les altres persones.
- Interès per expressar-se oralment de manera correcta, amb exposició clara i entonació i pronunciació adequades, utilitzant elements lingüístics i no lingüístics i emprant un llenguatge cada cop més precís, no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Comprensió i valoració de textos orals de caràcter narratiu, descriptiu i informatiu procedents dels mitjans de comunicació o d'Internet, amb especial incidència en la notícia, per obtenir informació general sobre fets i esdeveniments significatius.
- Comprensió i producció de textos orals per aprendre i per informar-se, tant els produïts amb finalitat didàctica com els de caràcter informal o quotidià (converses) o més formal (exposicions de classe, entrevistes, debats).
- Utilització d'estratègies que facilitin la comprensió dels missatges orals i en potenciïn l'expressivitat.
- Valoració dels mitjans de comunicació social com a instrument per aprendre i accedir a informacions i experiències d'altres persones.
- Ús de documents videogràfics i sonors com a mitjà per obtenir, seleccionar i relacionar informacions rellevants (identificació, classificació, comparació).
- Escolta i recitació de textos i jocs lingüístics o de tradició oral procedents de la literatura popular de les Illes Balears: dites, contes, endevinalles, cançons, rodolins, embarbussaments, rondalles, llegendes, gloses, etc., memoritzant-ne alguns.
- Identificació de les idees principals i secundàries i dels missatges no explícits senzills en textos orals.

#### **Bloc 2. Llegir i escriure**

##### Comprensió de textos escrits

- ! Comprensió de textos de situacions quotidianes de relació social (correspondència escolar, regles de joc, normes de classe, etc.), identificant-ne la informació rellevant.
- ! Comprensió d'informació general en textos procedents dels mitjans de comunicació social, incloent les web infantils, fent especial incidència en la notícia i en les cartes al director, localitzant informacions destacades en titulars, portades, entrades de notícies, etc.
- ! Aplicació d'estratègies per a la comprensió de textos: formulació i comprovació d'hipòtesis, inferència d'informació, consulta del diccionari, relectura i resum de les idees bàsiques dels textos llegits o dels aspectes més destacats.
- ! Comprensió de textos de l'àmbit escolar amb finalitat didàctica o d'ús social (fullets, descripcions, instruccions i explicacions) per aprendre i per informar-se.
- ! Comprensió d'informació rellevant en textos per obtenir, organitzar i comunicar informació (qüestionaris, resums, informes senzills, descripcions, explicacions, etc.).

- ! Integració de coneixements i d'informacions procedents de diferents suports per aprendre i contrastar informació (comparació, classificació, identificació i interpretació).
- ! Coneixement funcional dels elements bàsics del còmic i dels discursos descriptius, narratius, poètics i teatrals per aplicar-lo a la comprensió i interpretació dels textos.
- ! Interès pels textos escrits com a font d'informació, d'aprenentatge, i com a mitjà de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència.
- ! Identificació de sentits figurats i de significats no explícits als textos, especialment en els dels mitjans de comunicació, adoptant actituds crítiques elementals cap als missatges que transmeten.
- ! Participació en jocs lingüístics (mots encreuats, sopes de lletres, jeroglífics, cal·ligrames, etc.).
- ! Ús d'estratègies per sintetitzar i estructurar la informació localitzada: notes, esquemes, resums, mapes conceptuals, etc.
- ! Lectura expressiva en veu alta amb pronunciació, ritme i entonació adequats.
- ! Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació i de les biblioteques per obtenir informació i models per la composició escrita.

### Composició de textos escrits

- Producció de textos per comunicar coneixements, experiències, necessitats i opinions i com a recurs d'expressió personal creativa.
- Producció de textos escrits propis de situacions quotidianes de relació social (correspondència escolar, invitacions, felicitacions, notes, avisos, sol·licituds, normes de convivència, etc.), utilitzant les característiques usuals d'aquests gèneres.
- Composició de textos d'informació i opinió propis dels mitjans de comunicació social sobre esdeveniments que resultin significatius, amb especial incidència en la notícia i en les cartes al director, en situacions simulades o reals.
- Reconeixement de finalitats dels textos procedents dels mitjans de comunicació: entretenir, informar, argumentar, convèncer.
- Producció de textos escrits utilitzant elements gràfics i paratextuals que facilitin la comprensió (il·lustracions, subratllats, tipus de lletres, colors, etc.).
- Reconeixement de l'estructura del textos propis de l'àmbit acadèmic (qüestionaris, resums, informes, descripcions, explicacions, etc.), aplicant-la a la comprensió i producció de textos.
- Ús d'estratègies bàsiques de producció de textos: planificació (funció, destinatari, selecció de la informació, tipus de text, estructura, etc.), redacció d'esborranys i revisió del text per millorar-lo.
- Interès per la cura i presentació dels textos escrits i respecte per les normes ortogràfiques.
- Ús de les normes ortogràfiques i dels signes de puntuació en les produccions escrites, valorant-ne la necessitat i mostrant interès per resoldre dubtes utilitzant diferents mitjans.
- Valoració de l'escriptura com a eina de comunicació, de relació social i d'obtenció i reelaboració de la informació i dels coneixements.
- Utilització guiada de programes informàtics de processament de textos.

### Bloc 3. Educació literària

- Lectura guiada de diferents textos de tradició oral de la nostra comunitat: faules, llegendes, cançons, tirallongues, etc.; adaptacions d'obres clàssiques, de literatura narrativa infantil o actual (contes, biografies, relats, etc.), de diferents gèneres i en diferents suports.
- Escolta i lectura guiades, personal, silenciosa i en veu alta d'obres adequades a l'edat i als interessos de l'alumnat.
- Coneixement de la biblioteca del centre i participació en activitats literàries que fomentin l'autonomia lectora i el plaer per la lectura (premis, murals, col·loquis amb autors, etc.), a l'aula i al centre, adquirint criteris i gustos personals.
- Valoració del text literari com a vehicle de comunicació, font de coneixement d'altres móns,

- temps i cultures i com a recurs de gaudi personal.
- Audició, comprensió i memorització de diferents textos i recitació de poemes amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.
- Dramatització de situacions i de textos literaris adequats a l'edat.
- Recreació i composició de poemes, relats, etc. per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records, analitzant i reconeixent les característiques de textos models.

#### **Bloc 4. Coneixement de la llengua**

- ! Reconeixement dels elements del context comunicatiu com a factors que incideixen en la selecció de les formes orals o escrites de l'intercanvi comunicatiu.
- ! Reconeixement de les diferències més rellevants entre la llengua oral i escrita.
- ! Reconeixement dels diferents tipus de situacions comunicatives, informals i formals, i dels registres més adequats per a cada situació.
- ! Identificació d'estructures narratives, instructives, explicatives i descriptives per la comprensió i la producció.
- ! Comparació d'estructures sintàctiques elementals per observar-ne l'equivalència semàntica o possibles alteracions del significat.
- ! Identificació i ús de les normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques, apreciand-ne el valor social i la necessitat d'aplicar-les als escrits propis, utilitzant diversos mitjans de consulta dels dubtes.
- ! Comparació de formes lèxiques, ortogràfiques i sintàctiques transformant enunciats mitjançant la inserció, supressió, canvi d'ordre, segmentació i recomposició, per jutjar la gramaticalitat dels resultats i facilitar el desenvolupament dels conceptes lingüístics i del metallenguatge.
- ! Reflexió, ús i definició intuïtiva en les activitats d'interpretació i producció de la terminologia següent: denominació dels textos treballats; enunciat, paraula, síl·laba; gènere, nombre; determinants, article, quantificadors; temps verbal (present, passat, futur d'indicatiu); noms (propis, comuns, individuals, col·lectius).
- ! Reconeixement de les modalitats oracionals declarativa, interrogativa i exhortativa, analitzant les diferents formes que pot presentar una oració en relació amb el seu significat.
- ! Reconeixement de característiques morfològiques i semàntiques en les relacions entre les paraules per la forma (flexió, composició i derivació) i pel significat (sinònims i antònims), en relació amb la comprensió i composició de textos.
- ! Reflexió sobre les diverses possibilitats d'ús de diversos enllaços entre oracions (addició, causa, oposició, contradicció, etc.), explorant-les en relació amb la composició de textos.
- ! Identificació dels constituents fonamentals de l'oració, subjecte i predicat i d'alguns papers semàntics del subjecte (agent, pacient, etc.).
- ! Valoració positiva de la varietat lingüística existent en el context social i escolar, mostrant interès per la manera com els parlants d'altres llengües expressen les seves sensacions, experiències, idees, opinions i coneixements.
- ! Ús dels recursos lingüístics bàsics per a la millora de la composició escrita: inserció i coordinació d'oracions com a instrument per afavorir la coherència i la cohesió textuais.

### 3.1.3. Continguts Llengua Catalana Tercer Cicle

#### Bloc 1. Escoltar, parlar i conversar

- ! Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives de relació social, especialment les dirigides a afavorir la convivència, resoldre conflictes i arribar a acords (assemblees, debats, dilemes morals, etc.), valorant i respectant les normes que regeixen la interacció oral (torns de paraula, escolta atenta, papers diversos en l'intercanvi, exposició clara, to de veu, postures i gests adequats) i les fórmules de cortesia.
- ! Comprensió de textos orals procedents dels mitjans de comunicació o d'Internet, amb incidència especial en la notícia, l'entrevista, el reportatge infantil i els debats i comentaris d'actualitat, per obtenir informació general sobre fets i esdeveniments que resultin significatius, i diferenciant informació d'opinió.
- ! Comprensió del sentit global de textos orals, diferenciant les idees principals i secundàries, reconeixent idees no explícites i valorant els continguts transmesos.
- ! Comprensió i producció de textos orals, tant els produïts amb finalitat didàctica com de caràcter quotidià (narració d'experiències personals, converses) o de caràcter més formal (exposicions de coneixements i opinions, entrevistes o debats) per aprendre i per informar-se.
- ! Producció de missatges orals propis dels mitjans de comunicació social, per oferir i compartir informació i opinió.
- ! Interès per expressar-se oralment de manera correcta, amb exposició clara i fent ús d'estratègies que facilitin la comprensió dels missatges orals i en potenciïn l'expressivitat.
- ! Valoració i anàlisi dels mitjans de comunicació i de les seves finalitats socials com instruments per aprendre i per accedir a informacions i experiències d'altres persones.
- ! Ús de documents videogràfics i sonors com a mitjà per obtenir, seleccionar i relacionar, amb autonomia progressiva, informacions rellevants per ampliar els aprenentatges (identificació, classificació, comparació).
- ! Utilització de la llengua per prendre consciència de les idees, opinions, experiències i sentiments propis i dels altres i per regular la pròpia conducta, emprant un llenguatge cada cop més precís, no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- ! Actitud de cooperació i de respecte en les situacions d'aprenentatge compartit mitjançant la participació, les aportacions i la manifestació de l'opinió pròpia amb respecte per les idees, les opinions i els coneixements dels altres.

#### Bloc 2. Llegir i escriure

##### Comprensió de textos escrits

- ! Comprensió i identificació de la informació rellevant en textos propis de les situacions quotidianes de relació social: correspondència, normes, programes d'activitats, convocatòries, plans de feina o reglaments.
- ! Comprensió de textos procedents dels mitjans de comunicació social (incloses web infantils i juvenils) amb incidència especial en la notícia, l'entrevista i les cartes al director, per obtenir informació general, localitzant informacions destacades.
- ! Ús de les biblioteques, incloent les virtuals, de manera cada cop més autònoma, per obtenir informació i models per a la producció escrita respectant les normes d'ús i tenint cura dels llibres i altre material.
- ! Comprensió de textos de l'àmbit escolar, en suport paper o digital, per aprendre i per informar-se, per accedir a la cultura, per planificar i realitzar tasques concretes, i per descobrir el seu aspecte creatiu i lúdic, tant els produïts amb finalitat didàctica com els d'ús social (fullets informatius o publicitaris, premsa, programes, fragments literaris), mostrant gust i valoració per la lectura.

- ! Integració de coneixements i informacions procedents de diversos suports, per aprendre (comparació, classificació, identificació, interpretació) amb atenció especial a les dades que es transmeten mitjançant gràfics, esquemes i altres il·lustracions.
- ! Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació per a la localització, selecció i organització d'informació.
- ! Interpretació de sentits figurats i de significats no explícits als textos, especialment en els dels mitjans de comunicació amb actitud crítica i rebuig pels missatges que suposen qualsevol tipus de discriminació.
- ! Interès pels textos escrits com a font d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència.
- ! Aplicació d'estratègies per a la comprensió de textos: formulació i comprovació d'hipòtesis, inferència d'informació, síntesi, relectura, identificació de les idees principals i secundàries, ús del diccionari, etc.
- ! Participació en jocs lingüístics motivadors que contribueixin al desenvolupament de la comprensió lectora (endevinalles, acudits, dites, refranys, sopes de lletres, mots encreuats, etc.).
- ! Identificació d'elements gràfics propis d'alguns tipus de textos: vinyetes, globus, onomatopeies, etc., aplicant-los a la comprensió.

### Composició de textos escrits

- ! Composició de textos propis de situacions quotidianes pròxims a l'experiència infantil, com invitacions, felicitacions, notes, avisos, sol·licituds, normes de convivència, etc.
- ! Producció de textos escrits propis de l'àmbit acadèmic per comunicar coneixements, experiències i opinions i per obtenir, organitzar i comunicar informació (qüestionaris, resums, esquemes, informes, descripcions, explicacions, etc.) d'acord amb les característiques pròpies d'aquests gèneres.
- ! Composició de textos d'informació i opinió propis dels mitjans de comunicació social, en particular de la premsa local (titulars, peus de fotografies, notícies breus, etc.) sobre fets i esdeveniments que resulten significatius, amb especial incidència en la notícia, l'entrevista, la ressenya de llibres o de música o la carta al director, en situacions reals o simulades a l'aula i en suports habituals de l'àmbit escolar.
- ! Elaboració de textos amb finalitats diverses utilitzant elements gràfics i paratextuals per facilitar la comprensió (il·lustracions, taules, gràfics, tipografia, etc.).
- ! Ús d'estratègies de producció de textos: planificació (concreció de la intenció comunicativa i del destinatari, del tipus de text, selecció de la informació, de l'organització i estructura del contingut, etc.), redacció d'esborranys, i revisió del text per millorar-lo.
- ! Interès per la cura, qualitat i creativitat dels textos escrits (ordre, traç, presentació), aplicant les normes ortogràfiques.
- ! Valoració de l'escriptura com a eina de comunicació i de relació social, d'aprenentatge, d'obtenció i reelaboració de la informació i dels coneixements, i com a mitjà d'organització i de resolució de problemes de la vida quotidiana.
- ! Iniciació a l'ús de programes informàtics de processament de textos.
- ! Transposició de textos: dramatització de relats, conversió d'un relat en un còmic, pas d'estil directe a indirecte, etc., per millorar les produccions escrites.

### Bloc 3. Educació literària

- ! Lectura guiada de diferents textos literaris: mostres de literatura tradicional oral (faules, llegendes, cançons populars, etc.), adaptacions d'obres clàssiques i altres textos narratius de literatura actual (contes, biografies, autobiografies, novel·la, etc.) o d'altres gèneres (teatre o poesia), tant en suport escrit com audiovisual i informàtic.

- ! Coneixement i valoració del text literari com a font de comunicació, de plaer, de joc, d'aprenentatge i de coneixement d'altres móns, temps i cultures.
- ! Lectura autònoma, amb adquisició de criteris d'elecció de temes i textos i expressió de les preferències personals.
- ! Audició, comprensió, memorització i recitació de diferents textos poètics adequats a l'edat, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequats.
- ! Lectura comentada de poemes, relats i obres teatrals, tenint en compte les convencions literàries (gèneres, figures, etc.) i la presència de certs temes i motius recurrents.
- ! Ús de la biblioteca del centre i participació en activitats literàries que consolidin l'hàbit lector (premis, murals, col·loquis amb autors, etc.).
- ! Recreació i composició de poemes i relats per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records a partir de l'anàlisi de les característiques d'alguns models i amb l'ajuda de recursos que permetin l'expressió creativa.
- ! Pràctica de diferents tipus de lectura amb obres i textos literaris adequats a l'edat i als interessos de l'alumnat: lectura personal, silenciosa, en veu alta, expressiva, etc.
- ! Dramatització i lectura dramatitzada de textos literaris.
- ! Gust per escoltar, memoritzar i recitar textos de tradició literària de la nostra comunitat i d'altres llocs, com a primera aproximació al coneixement d'altres èpoques i indrets.

#### **Bloc 4. Coneixement de la llengua**

- ! Identificació de diferents tipus de situacions comunicatives i de les relacions entre els elements del context de situació i les formes lingüístiques que es manifesten en els discursos orals i escrits.
- ! Reconeixement dels registres i de la seva relació amb la situació comunicativa, adequant-hi l'expressió pròpia.
- ! Reconeixement de les estructures narratives, instructives, informatives, descriptives i explicatives per a la comprensió i la composició.
- ! Comparació d'estructures sintàctiques diverses reconeixent els diferents significats, equivalències i alteracions del significat, per aplicar-les en les produccions pròpies.
- ! Utilització dels mecanismes i recursos lingüístics bàsics per a l'organització del text explicatiu, per a la seva coherència i cohesió i per explorar les seves possibilitats d'ús: inserció, coordinació i enllaç d'oracions.
- ! Ús adequat de les normes ortogràfiques, apreciament el seu valor social i la necessitat d'ajustar-s'hi en els escrits propis.
- ! Identificació de formes lèxiques, ortogràfiques i sintàctiques a partir de l'anàlisi, comparació i transformació d'enunciats (inserció, supressió, canvi d'ordre, segmentació i recomposició), per jutjar la gramaticalitat dels resultats, explicitant i aplicant els conceptes lingüístics i del metallenguatge.
- ! Utilització de procediments de derivació, comparació, composició, contrast, etc., per jutjar sobre la correcció de les paraules, analitzar-ne l'estructura, aplicar-los a la pràctica discursiva pròpia i generalitzar normes ortogràfiques.
- ! Exploració de l'estructura morfològica de les paraules per descobrir les formes, significats i usos bàsics en la flexió, derivació i comparació, per aplicar-los a la producció discursiva pròpia.
- ! Identificació d'algunes particularitats del lèxic general de la llengua: els arcaïsmes, els neologismes i els barbarismes; les paraules homònimes i les paraules polisèmiques, les locucions i frases fetes, famílies i camps lèxics, analitzant-ne formes i significats.
- ! Reflexió, ús i definició intuïtiva en les activitats de producció i d'interpretació de la terminologia següent: denominació dels textos treballats; síl·laba (tònica, àtona, diftong, hiat); enunciat: frase i oració; tipus d'enunciats (declaratiu, interrogatiu, exhortatiu); enllaços (preposició i conjunció); grup de paraules (nucli i complements); adjectiu; mode imperatiu i infinitiu; noms (individuals, col·lectius, concrets i abstractes); temps verbal (pretèrit indefinit, imperfecte i pretèrit perfecte); persona gramatical.



- ! Identificació dels constituents fonamentals de l'oració (subjecte i predicat), dels papers semàntics del subjecte (agent, pacient, causa) i de les funcions bàsiques dels grups (complements del nom i del verb), utilitzant la terminologia adequada i definint-la intuïtivament.
- ! Utilització del pas de l'estil directe a l'indirecte en les produccions pròpies de caire narratiu.
- ! Valoració positiva de la varietat lingüística del context social i escolar i de la riquesa que suposa, evitant els prejudicis sobre les llengües i els seus parlants.
- ! Transformació d'oracions d'activa a passiva i a l'inrevés, amb la finalitat de construir els conceptes d'agent i d'objecte per a la comprensió de determinats textos.
- ! Reconeixement dels diferents elements que intervenen en la comunicació: emissor, receptor, context, funció i missatge.

## CINQUÈ

### Lectura de texts:

- expositius.
- narratius.
- periodístics
- instructius
- descriptius
- argumentatius
- còmics
- poètics
- teatrals

### Tècniques d'estudi:

- Fer una programació.
- Les condicions de treball. El mètode d'estudi.
- Plectura. i lectura comprensiva.
- La idea principal i les idees secundàries.
- El subratllat
- El resum
- L'esquema de claus i l'esquema de barres.
- Titular un text.
- Informació objectiva i opinió.

### Llenguatge oral. Parla

- Presentar-se.
- Conversar
- Expressar opinions.
- Les converses i els missatges telefònics.
- La narració.
- La narració d'experiències personals.
- Descripcions
- Expressió de sentiments i estats d'ànim.
- L'exposició.
- Argumentació.
- Instruccions.
- Les notícies.
- Recitar poemes.
- La narració de contes tradicionals. Les rondalles
- Dramatització.

### Vocabulari

- El diccionari.
- La formació de noms.
- La formació d'adjectius.
- Suffixos augmentatius.
- Suffixos diminutius.

- Els préstecs.
- Sufixos per a noms d'oficis.
- La formació de verbs.
- Prefixos.
- Prefixos valoratius.
- Onomatopeies.
- Les paraules compostes.
- Les frases fetes.
- Els refranys.
- Les abreviatures en el diccionari.

## Gramàtica

- La comunicació.
- El nom o substantiu: gènere i nombre
- L'adjectiu: gènere i nombre
- Els graus de l'adjectiu.
- Els determinants. Articles, demostratius i possessius.
- Els determinants numerals i indefinits.
- Els pronoms. Pronoms personals.
- El verb: nombre, persona i mode.
- Els temps simples del verb haver.
- Els temps composts. Els temps perifràstics.
- Els adverbis.
- Els elements de relació. Les preposicions i les conjuncions.
- L'oració. Classes d'oracions.

## Ortografia

- L'accentuació.
- El diftong i l'hiat.
- L'accentuació i la dièresi de diftongs i hiats.
- El punt, la coma i el punt i coma.
- El guionet, el guió i els dos punts.
- Les cometes i els punts suspensius.
- Paraules amb **b**. Paraules amb **v**. Paraules amb **h**
- Distinció entre compte, comte i conte.
- Els verbs acabats en **-ure** i en **-uir**.
- Paraules amb **g/tg** i **j/tj**.
- Paraules acabades en **b/d/g** i **p/t/c**.
- Paraules amb **s** sorda i amb **s** sonora.
- Paraules que s'escriuen juntes i separades.

## Expressió escrita

- Escriure dades personals i omplir documents.
- La carta, la postal i el correu electrònic
- Els anuncis publicitaris.
- El diàleg
- La narració.
- El diàleg en els texts narratius.

- La descripció en els textos narratius.
- El relat fantàstic.
- El text expositiu.
- El text argumentatiu.
- El còmic.
- La notícia.
- La poesia.
- El conte.
- El text teatral.

## SISE

### Lectura de texts:

- instructius
- expositius
- descriptius
- narratius.
- poètics
- teatrals
- còmics
- periodístics

### Tècniques d'estudi:

- Fer una programació.
- Les condicions de treball. El mètode d'estudi.
- La idea principal i les idees secundàries.
- El subratllat
- El resum
- L'esquema de claus i l'esquema de barres.
- Titular un text.
- Informació objectiva i opinió.

### Comprensió lectora

- Primera aproximació.
- Lectura literària: contingut i forma.
- Informació prèvia sobre el text.
- L'argument i el tema.
- L'estructura d'un text.
- La intenció de l'autor.
- Qui conta la història?
- Realitat i fantasia.
- Personatges principals i secundaris.
- Estructura del diàleg.
- El sentit figurat.
- La literatura en la premsa.

### Llenguatge oral. Parla

- Les fórmules de cortesia.
- Fer resums de pel·lícules i de llibres.
- Descripció
- Argumentació.
- La narració.
- El debat.
- Les intervencions en públic.
- Recitar poemes
- Els comentaris.
- La dramatització.
- L'exposició oral.

- Donar instruccions.
- Narrar una biografia.
- L'entrevista i l'enquesta.

## Vocabulari

- L'ús del diccionari
- El lexema i el morfema.
- Els morfemes flexius.
- Els morfemes derivatius.
- Paraules primitives, derivades i compostes.
- La polisèmia i l'homonímia.
- Els sinònims i els antònims
- Els neologismes i els arcaïsmes.
- Els estrangerismes.
- Les paraules tabú i els eufemismes.
- Els canvis de significat.
- La família lèxica.
- El camp semàntic.
- Les frases fetes i les locucions.

## Gramàtica.

- La comunicació.
- El substantiu, l'adjectiu i l'article.
- Els demostratius.
- Els possessius.
- Els numerals.
- Els indefinits.
- Els interrogatius.
- Els exclamatius.
- Els pronoms personals i els pronoms relatius.
- Els verbs i els seus accidents.
- Els verbs defectius.
- Els verbs regulars i els verbs irregulars.
- Els adverbis, les preposicions i les conjuncions.
- Les interjeccions.
- L'oració.
- El subjecte. El grup nominal.
- El predicat. El grup verbal.
- Els complements del predicat verbal.
- Les oracions copulatives.
- Les oracions predicatives.
- L'anàlisi morfològica.
- L'anàlisi sintàctica.

## Ortografia.

- Les regles d'accentuació.
- Diftongs i hiats. Accentuació i dièresi.
- L'accent diacrític.

- Paraules amb **l·l**.
- La diferència entre **perquè**, **per què** i **per a què**.
- L'accentuació d'altres paraules.
- **Potser i pot ser**
- Els verbs seguits de pronom feble.
- L'ús dels parèntesis.
- La majúscula inicial.
- La **h** intercalada.
- La diferència entre **sí** i **si**, **ha** i **a**.
- Paraules amb **b** i paraules amb **v**.
- Paraules amb **g/tg** i **j/tj**.
- Paraules amb **ll** i paraules amb **i**.
- Paraules amb **x**, paraules amb **cc** i paraules amb **cs**.
- Paraules homònimes.
- Els grups **mm**, **nn** i **dd**

### Expressió escrita

- Els anuncis publicitaris. Literatura: L'art i les belles arts.
- El fullet turístic.. Literatura: La literatura oral i la literatura escrita.
- La descripció.. Literatura: La prosa i el vers.
- El text argumentatiu. Literatura: Els gèneres literaris.
- La narració. Literatura: El gènere narratiu: la novel·la.
- El conte. Literatura: El conte.
- La descripció i el diàleg en els textos narratius. Literatura: La llegenda.
- La poesia. Literatura: El gènere líric
- Descripció dels sentiments. Literatura: El gènere líric
- El text teatral. Literatura: El gènere dramàtic.
- El text expositiu. Literatura: Els subgèneres dramàtics.
- La descripció de processos. Literatura: Les obres dramàtiques musicals.
- L'exposició en forma narrativa. Literatura: Biografies, etc.
- El còmic. Literatura: El guió cinematogràfic.
- La notícia periodística. Literatura: el gènere periodístic.

## 3.2. LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

### 3.2.1 Continguts Llengua Castellana Primer Cicle

#### Bloc 1. Escoltar, parlar i conversar

- Participació en situacions comunicatives habituals de la vida quotidiana i escolar (avisos, instruccions, converses, planificació d'activitats, explicació de fets, sentiments, vivències, etc.) i en altres de més dirigides (assemblees, diàlegs, explicacions, etc.), de manera activa i cooperadora.
- Utilització i valoració de les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: escolta atenta, respecte pel torn de paraula, mirada cap a l'interlocutor, to de veu, ritme adequat, etc., tenint esment a les expressions de cortesia i de relació social.
- Intervenció activa en situacions d'aprenentatge compartit en petit o gran grup, d'intercanvi d'informació i d'opinions, de resolució de conflictes, etc. amb una actitud de cooperació i de respecte per les aportacions i opinions dels altres.
- Producció de textos orals per expressar idees, sentiments, emocions, desitjos, opinions i vivències i per planificar accions.
- Valoració de la importància d'expressar-se oralment de manera correcta, amb entonació i pronunciació adequades i amb exposició clara: manteniment del tema de conversa, utilització d'un discurs cronològic i lògic i ús d'un llenguatge cada cop més precís, no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Comprensió i valoració de textos orals narratius, descriptius i informatius, procedents dels mitjans de comunicació, captant-ne el sentit global i obtenint informació sobre fets i esdeveniments propers a l'experiència infantil.
- Comprensió i producció de textos orals per aprendre i organitzar el treball, tant de caràcter quotidià (exposicions de classe, converses, explicacions sobre l'organització de la feina, etc.) com de caràcter més formal i didàctic (descripcions senzilles, resums orals, etc.).
- Ús d'elements lingüístics i no lingüístics (gest, entonació, intensitat, postura, simbologia) a les produccions orals per tal d'afavorir la comprensió i potenciar l'expressivitat.
- Escolta, memorització i recitat de textos curts i de jocs lingüístics senzills o de tradició oral.
- Valoració dels mitjans de comunicació social com a instrument per aprendre i accedir a informacions i experiències d'altres persones.
- Comprensió d'informacions procedents de diferents suports audiovisuals i establiment de relacions entre els coneixements que es tenen i les noves informacions (identificació, classificació, comparació).

#### Bloc 2. Llegir i escriure

##### Comprensió de textos escrits

- ! Comprensió d'informacions en textos de la vida quotidiana propers a l'experiència infantil (cartells, horaris, invitacions, felicitacions, notes, avisos, etc.).
- ! Interès pels textos escrits com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència.
- ! Identificació de la informació rellevant sobre fets i esdeveniments propers a l'experiència infantil en textos procedents dels mitjans de comunicació social, amb especial incidència en la notícia.
- ! Ús d'estratègies senzilles per a la comprensió de textos escrits: títol, anticipació del contingut a partir dels elements gràfics, formulació i comprovació d'hipòtesis, deducció d'informació, relectura, etc.
- ! Comprensió de textos molt vinculats a l'experiència, produïts amb finalitat didàctica o d'ús



quotidià (fullets, descripcions, instruccions i explicacions), per aprendre i per informar-se.

- ! Integració de coneixements i d'informacions procedents de diferents suports per ampliar els aprenentatges, identificant-los, comparant-los, i classificant-los.
- ! Iniciació a la utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació i de les biblioteques per obtenir informació i models per a la composició escrita.
- ! Participació en jocs lingüístics per millorar la lectura comprensiva: embarbussaments, endevinalles, acudits, tirallongues, sopes de lletres, jeroglífics, etc.
- ! Lectura personal, guiada i expressiva, de textos narratius de literatura infantil i d'altres adequats a l'edat i als interessos.

### Composició de textos escrits

- ! Coneixement i ús del codi escrit per a la producció de textos breus per comunicar coneixements, experiències o necessitats.
- ! Ús d'elements gràfics i paratextuals bàsics (variacions tipogràfiques, il·lustracions, etc.) per facilitar la comprensió.
- ! Producció de textos escrits propis de situacions quotidianes properes a l'experiència infantil, com a consolidació del sistema de lectoescriptura, per comunicar coneixements, experiències i necessitats (invitacions, felicitacions, notes, cartes, avisos, etc.), utilitzant les característiques usuals d'aquests gèneres.
- ! Composició de textos propis dels mitjans de comunicació social (titulars, peus de foto, notícies breus, etc.) sobre esdeveniments propers a l'experiència infantil, utilitzant suports habituals en l'àmbit escolar.
- ! Creació de textos relacionats amb l'àmbit escolar per obtenir, organitzar i comunicar informació: cartells, murals, qüestionaris, descripcions, explicacions simples, llistes utilitzades com a resum o esquema, etc.
- ! Ús d'estratègies bàsiques del procés de producció de textos: planificació (observació de models, identificació de la funció, del destinatari, del tipus de text, estructura, etc.), redacció d'esborranys i revisió del text per millorar-lo (reescriptura).
- ! Interès per l'escriptura, valorant-la com a eina de comunicació, d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà d'organització i resolució de problemes de la vida quotidiana.
- ! Interès per la norma ortogràfica (el punt, majúscules i minúscules, signes d'interrogació i d'exclamació, etc.), valorant la necessitat d'utilitzar-la en les produccions escrites pròpies.
- ! Interès per la presentació dels textos escrits (ordre, traç, etc.) i per a la recerca de recursos personals que afavoreixin l'expressivitat i la creativitat.
- ! Iniciació a l'ús de programes informàtics de processament de textos.
- ! Actitud de cooperació i de respecte en les situacions d'aprenentatge compartit, en gran i petit grup.

### Bloc 3. Educació literària

- ! Escolta de textos de la literatura de tradició oral i escrita per aprendre, divertir-se i com a inici de l'hàbit de lectura.
- ! Lectura guiada i autònoma, silenciosa i en veu alta, de textos adequats a l'edat i als interessos (endevinalles, refranys, faules, etc.).
- ! Valoració de l'autonomia lectora, mostrant interès per l'elecció de temes i de textos i per a la comunicació de les preferències personals, apreciament del text literari com a recurs de goig personal.
- ! Audició, comprensió, memorització i recitat de poemes amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.
- ! Ús dels recursos de la biblioteca d'aula, del centre, etc., incloent documents audiovisuals, com a mitjà d'apropament a la literatura.

- ! Producció de textos d'intenció literària: recreació i reescriptura de textos narratius i de caire poètic (narracions, poemes, endevinalles, refranys, etc.), a partir de models que permetin l'exploració de les possibilitats expressives de la llengua per afavorir la creativitat.
- ! Dramatització de situacions i de textos teatrals adequats a l'edat.
- ! Identificació cada cop més crítica dels missatges i valors que transmeten els textos, expressant els sentiments i les emocions que transmeten.

#### **Bloc 4. Coneixement de la llengua**

- ! Reconeixement del paper de les situacions socials com a factor condicionant dels intercanvis comunicatius.
- ! Identificació de diferents situacions comunicatives i dels contextos en els quals es produeix la comunicació mitjançant textos escrits i valoració de la importància de l'escriptura en determinats àmbits.
- ! Reconeixement de la relació entre so i grafia en el sistema de la llengua i d'algunes normes ortogràfiques senzilles.
- ! Anàlisi de la importància del context al text escrit i observació de les diferències entre llengua oral i escrita.
- ! Reconeixement de l'estructura dels textos d'ús freqüent a l'aula.
- ! Reconeixement de les síl·labes dins les paraules. Iniciació a l'ordre alfabètic.
- ! Observació i reconeixement de les unitats que formen una frase o enunciat: identificació de la paraula com instrument bàsic per a la segmentació de l'escriptura.
- ! Interès i respecte per les sensacions, les experiències i les idees expressades pels parlants d'altres llengües.
- ! Substitució, inserció, supressió, canvi d'ordre i segmentació d'elements lingüístics, per observar el funcionament dels enunciats i adquirir nous recursos.
- ! Inici a la reflexió sobre la llengua en activitats d'identificació en la producció i en la interpretació i ús dels termes següents:
  - denominació dels textos treballats
  - enunciat, paraula, síl·laba
  - classes de noms: propis, comuns
  - gènere: masculí i femení
  - nombre: singular i plural
- ! Observació del significat de les paraules: camps semàntics; famílies de paraules; sinònims i antònims, paraules polisèmiques.
- ! Manipulació de frases i d'enunciats per observar com s'expressen les accions i la temporalitat d'aquestes, distingint els temps verbals: present, passat i futur.

### 3.2.2. Continguts Llengua Castellana Segon Cicle

#### Bloc 1. Parlar, escoltar i conversar

- ! Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives habituals, espontànies o dirigides, pròpies de la vida quotidiana i de l'activitat d'aula (informacions, converses reguladores de la convivència, discussions, instruccions, etc.), emprant un lèxic adequat i valorant i respectant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu: escolta atenta, exposició clara, respecte del torn de paraula, to de veu, fórmules de cortesia, etc.
- ! Utilització de la llengua per prendre consciència de les idees i dels sentiments propis i dels altres i per regular la pròpia conducta, emprant un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- ! Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades, respectant l'ordre espacial, cronològic i lògic del discurs i utilitzant elements lingüístics i no lingüístics en les produccions orals.
- ! Actitud de cooperació i respecte en situacions d'aprenentatge compartit per recollir i intercanviar informació, resoldre conflictes, planificar accions conjuntes, participant, fent aportacions i respectant les sensacions, experiències, idees, opinions i coneixements dels altres.
- ! Comprensió i valoració de textos orals de caire narratiu, descriptiu i informatiu procedents dels mitjans de comunicació o d'Internet, amb especial incidència en la notícia, captant el sentit global del text i la informació general sobre fets i esdeveniment significatius.
- ! Utilització d'estratègies que facilitin la comprensió dels missatges orals i que potenciïn la seva expressivitat.
- ! Valoració dels mitjans de comunicació social com instrument per aprendre i per accedir a informacions i experiències d'altres persones.
- ! Comprensió i producció de textos orals, tant els produïts amb finalitat didàctica com els d'ús quotidià, de caràcter informal (converses entre iguals i en l'equip de feina) o més formals (exposicions de classe), per aprendre i per informar-se.
- ! Identificació de les idees principals i secundàries i interpretació i valoració de missatges no explícits senzills en els textos orals (doble sentit, sentit humorístic, missatges que impliquen discriminació).
- ! Ús de documents audiovisuals com a mitjà per obtenir, seleccionar i relacionar informacions rellevants (identificació, classificació, comparació).
- ! Escolta i recitació de textos de tradició oral i de jocs lingüístics: dites, endevinalles, cançons, contes, etc.

#### Bloc 2. Llegir i escriure

##### Comprensió de textos escrits

- ! Comprensió i identificació de la informació rellevant en textos de situacions quotidianes de relació social (correspondència escolar, cartells, horaris, regles de joc, etc.).
- ! Comprensió d'informació general en textos procedents dels mitjans de comunicació social, incloent pàgines web infantils, amb especial incidència en la notícia i en les cartes al director, localitzant-hi informacions destacades als titulars, entrades de notícies, portades, etc.
- ! Comprensió de sentits figurats o no explícits als textos, especialment en els procedents dels mitjans de comunicació, adoptant actituds crítiques elementals per interpretar-los.
- ! Lectura expressiva en veu alta, amb pronunciació, ritme i entonació adequats.
- ! Utilització d'estratègies per a la localització, comprensió, síntesi i estructuració d'informació rellevant en textos per obtenir, organitzar i comunicar informació (qüestionaris, resums, informes senzills, descripcions, explicacions, etc.).
- ! Ús d'estratègies per a la comprensió: formulació i comprovació d'hipòtesis, inferència d'informació a partir dels coneixements i experiències prèvies, consulta als diccionaris,

relectura, etc.

- ! Integració de coneixements i d'informacions procedents de diferents suports per aprendre i contrastar informació (identificació, classificació, comparació, interpretació).
- ! Coneixement funcional dels elements bàsics del còmic i dels discursos narratius, poètics i teatrals i aplicació d'aquests coneixements a la comprensió i la interpretació dels textos.
- ! Identificació dels elements gràfics característics d'alguns tipus de textos: vinyetes, globus, onomatopeies, etc., per aplicar-los a la comprensió.
- ! Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació i dels diferents tipus de biblioteques (d'aula, de centre, etc.), amb la finalitat d'obtenir informació i models per a la composició escrita, respectant les seves normes de funcionament.
- ! Interès pels textos escrits com a font d'informació i d'aprenentatge, de diversió i d'entreteniment i com a mitjà de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència.
- ! Participació en jocs lingüístics (embarbussaments, endevinalles, acudits, tirallongues, mots encreuats, sopes de lletres, jeroglífics, etc.), per millorar la pròpia competència lectora.

### Composició de textos escrits

- ! Producció de textos escrits propis de situacions quotidianes de relació social (normes, notes, cartes, avisos, sol·licituds, etc.) i per comunicar coneixements, experiències, necessitats i opinions, d'acord amb les característiques pròpies d'aquests gèneres.
- ! Composició de textos d'informació i d'opinió propis dels mitjans de comunicació social sobre esdeveniments significatius, amb especial incidència en la notícia i en les cartes al director, en situacions simulades o reals utilitzant diferents suports.
- ! Composició de textos propis de l'àmbit acadèmic per obtenir, organitzar i comunicar informació (qüestionaris, resums, informes, descripcions, explicacions, etc.), reconeixent-ne l'estructura per la comprensió i la producció.
- ! Utilització d'elements gràfics i paratextuals, amb grau creixent de dificultat, en la producció de textos amb diferents intencionalitats, per facilitar la comprensió (il·lustracions, gràfics, tipografia).
- ! Valoració de l'escriptura com a eina de relació social i de comunicació de coneixements, experiències i necessitats, d'obtenció i reelaboració d'informació i dels coneixements, i com a mitjà d'organització i de resolució de problemes de la vida quotidiana.
- ! Utilització guiada de programes informàtics de processament de textos per a la producció de textos senzills, fent atenció a la presentació (estils de lletra, títols i subtítols, etc.).
- ! Interès per la qualitat i la presentació dels textos (ordre, traç, etc.) i per la recerca d'expressivitat i de creativitat.
- ! Respecte per la norma ortogràfica, valorant la seva necessitat i mostrant interès per resoldre dubtes utilitzant mitjans tradicionals i digitals.
- ! Ús de normes ortogràfiques i dels signes de puntuació en les produccions escrites.
- ! Ús d'estratègies de producció de textos: planificació (funció, destinatari, selecció de la informació, del tipus de text, de l'estructura del contingut, etc.), redacció de l'esborrany i revisió del text per millorar-lo.
- ! Reconeixement de les diferents finalitats dels textos en els mitjans de comunicació: entretenir, informar, argumentar, convèncer.

### Bloc 3. Educació literària

- ! Lectura guiada de diferents textos literaris: mostres de literatura tradicional oral (faules, llegendes, cançons, etc.); adaptacions d'obres clàssiques, mostres de literatura narrativa infantil o actual (contes, biografies, relats, etc.) i d'altres gèneres (teatre, còmic, poesia); tant en suport escrit com audiovisual.
- ! Audició i lectura d'obres adequades a l'edat i als interessos de l'alumnat: audició i lectura

guiada, lectura personal i silenciosa i lectura en veu alta.

- ! Participació en activitats que afavoreixin l'autonomia lectora i l'hàbit lector i que promoguin la formació i l'expressió de criteris i gustos personals, com el contacte amb autors que visitin el centre, presentacions de llibres adequats a l'edat de l'alumnat, etc.
- ! Valoració del text literari com a vehicle de comunicació, font de plaer, d'aprenentatge i de coneixement d'altres mons, temps i cultures.
- ! Audició, comprensió i memorització de diferents textos, recitació de poemes i dramatització de situacions i de textos adequats a l'edat, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.
- ! Reconeixement actiu del funcionament de la biblioteca del centre i participació en activitats literàries (premis, col·loquis amb autors, etc.).
- ! Recreació i producció de textos d'intenció literària per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records (relats, poemes, diàlegs escenificats, etc.), a partir de l'observació, l'anàlisi i el reconeixement de les característiques de textos models, i amb l'ajuda de recursos per expressar la creativitat.

#### **Bloc 4. Coneixement de la llengua**

- ! Reconeixement de diferents tipus de situacions comunicatives, informals i formals i dels registres més adequats per a cada situació.
- ! Anàlisi de la situació comunicativa i reconeixement dels elements del context comunicatiu com a factors que incideixen en la selecció de les formes orals o escrites de l'intercanvi comunicatiu.
- ! Reconeixement de les diferències més rellevants entre llengua oral i escrita.
- ! Reconeixement de l'estructura textual dels textos més habituals, identificant les estructures narratives, instructives, descriptives i explicatives senzilles, amb la finalitat de millorar la comprensió i la composició.
- ! Coneixement de les normes ortogràfiques apreciament el seu valor social i la necessitat d'utilitzar-les en els propis escrits.
- ! Interès per consultar els dubtes i les paraules d'ortografia difícil a través de diferents mitjans.
- ! Consciència positiva de la varietat lingüística existent en el context social i escolar.
- ! Coneixement de la diversitat lingüística de l'Estat espanyol, valorant positivament la riquesa que suposa.
- ! Interès i respecte per les sensacions, les experiències, les idees, les opinions i els coneixements expressats pels parlants de les altres llengües.
- ! Observació i identificació de formes lèxiques, ortogràfiques i sintàctiques a partir de la comparació i la transformació d'enunciats mitjançant la inserció, la supressió, el canvi d'ordre, la segmentació i la recomposició, sistematitzant les observacions realitzades, per jutjar la gramaticalitat dels resultats i facilitar el desenvolupament dels conceptes lingüístics i del metallenguatge.
- ! Reflexió, ús i definició intuïtiva de terminologia referida a coneixements gramaticals en les activitats d'interpretació i producció següents:
  - o denominació dels textos treballats
  - o enunciat, paraula, síl·laba
  - o classes de paraules: nom, verb, adjectiu qualificatiu, article i pronom personal
  - o noms: propis, comuns, individuals, col·lectius
  - o gènere: masculí i femení
  - o nombre: singular i plural
  - o determinants, articles, quantificadors
  - o temps verbals (present, passat, futur d'indicatiu).
- ! Reconeixement de les modalitats oracionals declarativa, interrogativa i exhortativa.
- ! Reconeixement de les relacions entre les paraules per la forma (flexió, composició i derivació) i

pel significat (sinònims i antònims, augmentatius i diminutius, etc.), explorant-ne l'estructura morfològica bàsica, en relació amb la comprensió i composició de textos.

- ! Exploració i reflexió de les possibilitats d'ús de diversos enllaços entre oracions (addició, causa, oposició, contradicció, etc.) en relació amb la composició de textos.
- ! Comparació i transformació d'estructures sintàctiques elementals (mitjançant ampliacions, supressions, annexions, etc.) per observar-ne l'equivalència semàntica o possibles canvis de significat.
- ! Ús dels recursos lingüístics bàsics per la millora de la composició escrita: inserció i coordinació d'oracions com instrument per la coherència i la cohesió textual.
- ! Manipulació d'oracions senzilles per identificar-ne els constituents fonamentals (subjecte i predicat) i per descobrir alguns papers semàntics del subjecte (agent, pacient, etc.).
- ! Transformació d'oracions d'activa a passiva i viceversa, amb la finalitat de construir els conceptes d'agent i objecte per a la comprensió de determinats textos.

### 3.2.3. Continguts Llengua Castellana Tercer Cicle

#### Bloc 1. Parlar, escoltar i conversar

- ! Participació activa i cooperadora en interaccions pròpies de la vida quotidiana i de l'activitat d'aula, especialment aquelles que es dirigeixen a afavorir la convivència, resoldre conflictes o arribar a acords (assemblees, debats, dilemes morals, enquestes, entrevistes, etc.), valorant i respectant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu (torn de paraula, escolta atenta, papers diversos en l'intercanvi, exposició clara, to de veu, postures i gests adequats) i les fórmules de cortesia.
- ! Comprensió de textos orals procedents dels mitjans de comunicació o d'Internet (notícies, entrevistes, reportatges infantils, debats o comentaris d'actualitat), per obtenir informació global sobre fets i esdeveniments que resultin significatius, diferenciant informació d'opinió.
- ! Comprensió del sentit global de textos orals, diferenciant-ne les informacions principals i secundàries, reconeixent idees no explícites i valorant els continguts que transmeten.
- ! Producció de textos orals propis dels mitjans de comunicació social mitjançant simulació o participació, per oferir i compartir informació i opinió.
- ! Comprensió i producció de textos orals, tant els de finalitat didàctica com de caràcter quotidià de caire informal (converses entre iguals i en l'equip de treball) i de caràcter més formal (exposicions de coneixements i opinions, entrevistes o debats), per aprendre i informar-se.
- ! Valoració dels mitjans de comunicació social com a instrument per aprendre i per accedir a informacions i experiències d'altres persones.
- ! Ús de documents audiovisuals com a mitjà per obtenir, seleccionar i relacionar, amb autonomia progressiva, informacions rellevants per ampliar els aprenentatges (identificació, classificació, comparació).
- ! Interès per expressar-se oralment amb correcció, amb pronunciació i entonació adequades, utilitzant adequadament els elements no lingüístics i amb un discurs ordenat i coherent.
- ! Actitud de cooperació i de respecte en les situacions d'aprenentatge compartit participant, fent aportacions, manifestant la pròpia opinió amb respecte per les idees, les opinions i els coneixements dels altres.
- ! Utilització de la llengua per prendre consciència de les idees i dels sentiments i opinions propis i de les altres persones, planificar accions conjuntes, així com per regular la pròpia conducta, emprant un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.

#### Bloc 2. Llegir i escriure

##### Comprensió de textos escrits

- ! Comprensió de la informació rellevant en textos propis de situacions quotidianes de relació social (correspondència, normes, convocatòries, plans de treball, reglaments, etc.).
- ! Comprensió de textos procedents dels mitjans de comunicació social (pàgines web infantils i juvenils, reportatges, etc.), amb especial incidència en la notícia, les cartes al director i les entrevistes, per cercar informació general, identificant informacions destacades, situacions i intencions comunicatives.
- ! Comprensió de textos de l'àmbit escolar, amb independència que es presentin en suport digital o en paper, produïts amb finalitat didàctica o d'ús social (fullets informatius o publicitaris, premsa, programes, fragments literaris), per aprendre i per informar-se.
- ! Integració de coneixements i d'informacions procedents de diferents suports per aprendre: comparar, classificar, identificar i interpretar els coneixements i les informacions, atenent especialment les dades que es transmeten mitjançant gràfics, esquemes, taules i altres il·lustracions.
- ! Ús d'estratègies per a la comprensió lectora: elaboració i comprovació d'hipòtesis, realització

d'inferències, descobriment del significat de les paraules a partir del context i consultant als diccionaris, mesures correctores si falla la comprensió (relectura) i resum final de la informació.

- ! Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument de treball per localitzar, seleccionar i organitzar la informació.
- ! Ús de diferents tipus de biblioteques (d'aula, de centre, de barri o de localitat, virtuals), de manera cada cop més autònoma, per obtenir informació i models per a la producció escrita, coneixent i respectant les normes de funcionament d'aquestes.
- ! Interès pels textos escrits com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència.
- ! Identificació dels elements gràfics característics d'alguns tipus de textos (còmic, etc.): vinyetes, globus, onomatopeies, signes convencionals, etc., per aplicar-los a la comprensió dels textos.
- ! Interpretació de sentits figurats i de significats no explícits als textos, especialment en els dels mitjans de comunicació, mostrant una actitud crítica davant els missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació.
- ! Participació en jocs lingüístics motivadors que facilitin la comprensió lectora (endevinalles, acudits, dites, refranys, sopes de lletres, mots encreuats, etc.).

### Composició de textos escrits

- ! Producció de textos escrits propis de la vida social de l'aula (normes, notes, cartes, convocatòries, plans de feina, etc.), d'acord amb les característiques pròpies d'aquests gèneres.
- ! Composició de textos d'informació i opinió característics dels mitjans de comunicació social – en particular, de la premsa local– sobre fets i esdeveniments que resultin significatius, amb especial incidència en la notícia, l'entrevista, la ressenya de llibres o de música, la carta al director, etc., en situacions reals o simulades.
- ! Composició de textos propis de l'àmbit acadèmic per obtenir, organitzar i comunicar informació (qüestionaris, enquestes, resums, esquemes, informes, descripcions, explicacions, etc.), reconeixent-ne l'estructura i aplicant-la a la comprensió i producció de textos.
- ! Reconeixement i ús d'elements gràfics i paratextuals en els textos (cartells, còmics, anuncis, etc.) per facilitar la comprensió i per aplicar-los en les produccions pròpies: il·lustracions, gràfics, taules, tipografia, etc.
- ! Valoració de l'escriptura com a eina de relació social, de comunicació de coneixements, experiències i necessitats, font d'informació i d'aprenentatge, i com a mitjà d'organització i resolució de problemes de la vida quotidiana.
- ! Ús cada cop més autònom de programes informàtics de processament de textos per a la comprensió, la interpretació i la producció.
- ! Cura de la qualitat i presentació dels textos (ordre, traç, etc.) per garantir una comunicació fluida i clara i cercant vies personals d'expressivitat i de creativitat.
- ! Respecte per la norma ortogràfica, aplicant-la en les pròpies produccions escrites.
- ! Ús d'estratègies en la producció de textos: planificació (concreció de la intenció comunicativa, del destinatari, del tipus de text, selecció i organització del contingut, etc.), redacció de l'esborrany i revisió o reescriptura del text per millorar-lo.
- ! Transposició de textos (dramatització d'un relat, conversió d'un relat en còmic, pràctica del pas d'estil directe a indirecte en la narració, etc.) per millorar la composició de textos escrits.

### Bloc 3. Educació literària

- ! Coneixement, identificació i lectura guiada de diferents textos literaris: mostres de literatura tradicional oral (faules, llegendes, cançons populars, etc.); adaptacions d'obres clàssiques i literatura infantil i actual (contes, biografies, autobiografies, novel·la, etc.) i altres gèneres (teatre o poesia), tant en suport escrit com audiovisual.



- ! Lectura personal, silenciosa i en veu alta, d'obres adequades a l'edat i als interessos.
- ! Lectura comentada de poemes, relats i obres teatrals, tenint en compte les convencions literàries (gèneres, figures, etc.) i la presència de determinats temes i motius recurrents.
- ! Coneixement i valoració del text literari com a font de comunicació, d'aprenentatge, de plaer, de coneixement d'altres móns, temps i cultures, i com a fet cultural.
- ! Participació en activitats d'animació que consolidin l'hàbit lector, com el contacte amb autors, presentacions de llibres, sessions de llibrefòrum, etc., mostrant preferències personals, amb sentit crític, en la selecció de llibres i gust per compartir els sentiments i les emocions que produeixen.
- ! Ús actiu de la biblioteca del centre i participació en activitats literàries (premis, murals, col·loquis amb autors, etc.) a l'aula, al centre, a la comunitat, etc.
- ! Audició, comprensió, memorització i recitació de diferents textos poètics adequats a l'edat, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.
- ! Recreació i composició de poemes i relats per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records, reconeixent les característiques d'alguns textos models i recursos que permeten l'expressió creativa per aplicar-los a les produccions pròpies.
- ! Pràctica de diferents tipus de lectura d'obres i textos literaris adequats a l'edat i als interessos de l'alumnat: lectura silenciosa, en veu alta, expressiva i dramatitzada, representació i dramatització de textos literaris.

#### **Bloc 4. Coneixement de la llengua**

- ! Identificació de diferents tipus de situacions comunicatives, informals i formals i de les relacions entre els elements del context de situació i les formes lingüístiques amb les quals es manifesten els discursos orals i escrits, reconeixent els registres més adequats per a cada situació i adequant-hi la pròpia expressió.
- ! Anàlisi de la importància del context en el discurs i identificació dels components de la situació comunicativa.
- ! Reconeixement d'estructures narratives, instructives, informatives, descriptives i explicatives, per aplicar-les tant en la comprensió com en la composició.
- ! Aplicació de les normes ortogràfiques, apreciand-ne el valor social i la necessitat d'utilitzar-les als escrits propis.
- ! Utilització de procediments de derivació, comparació i contrast, per jutjar la correcció de les paraules per a la generalització de normes ortogràfiques.
- ! Observació de formes lèxiques, ortogràfiques i sintàctiques a partir de la comparació i la transformació d'enunciats (inserció, supressió, canvi d'ordre, segmentació i recomposició) per valorar la gramaticalitat dels resultats i facilitar el desenvolupament dels conceptes lingüístics i del metallenguatge.
- ! Consciència positiva de la varietat lingüística existent en el context social i escolar, respectant les expressions dels parlants d'altres llengües.
- ! Reconeixement de les llengües de l'Estat espanyol i la seva localització, valorant positivament la riquesa lingüística que suposen i evitant els prejudicis sobre les llengües i sobre els seus parlants.
- ! Reflexió, ús i definició intuïtiva aplicant-la en la producció discursiva pròpia de la terminologia següent: denominació dels textos treballats; síl·laba tònica i àtona; enunciat: frase i oració; tipus d'enunciats: declaratiu, interrogatiu, exclamatiu, imperatiu i exhortatiu; noms (individuals, col·lectius, concrets i abstractes), enllaços, preposicions, conjuncions; grup de paraules: nucli i complements, adjectiu, temps verbal (pretèrit indefinit, pretèrit imperfecte i pretèrit perfecte; persona gramatical; mode imperatiu i infinitiu; subjecte i predicat; complements del nom i complements del verb.
- ! Identificació dels constituents fonamentals de l'oració (subjecte i predicat, complements del nom i del verb) i del paper semàntic del subjecte (agent, pacient) a través de la manipulació d'oracions senzilles.
- ! Comparació d'estructures sintàctiques per observar significats, l'equivalència semàntica

d'aquests o possibles alteracions del significat i per adequar el missatge a la situació comunicativa.

- ! Exploració i reflexió sobre les possibilitats d'ús de diversos enllaços entre oracions (causa, conseqüència, finalitat, contradicció, condició, etc.) per a l'organització del discurs en la composició de textos.
- ! Inserció, coordinació i enllaç d'oracions com a procediments propis de l'explicació, per millorar la coherència i la cohesió textuals.
- ! Transformació d'oracions d'activa a passiva i viceversa, amb la finalitat de construir els conceptes d'agent i d'objecte per a la comprensió de determinats textos.
- ! Utilització del pas d'estil directe a estil indirecte en la narració.
- ! Observació de relacions entre paraules i exploració de formes lèxiques per descobrir algunes particularitats del vocabulari: els arcaïsmes, neologismes, estrangerismes; paraules homònimes, polisèmiques, sinònimes i antònimes, locucions i frases fetes, famílies i camps lèxics.

## CINQUÈ

### Lectura de textos:

- Narratius
- Biogràfics.
- Entrevistes
- Descriptius
- Biogràfics
- Poètics
- Expositius
- Teatral
- Còmics

### Comprensi3 lectora

- Afirmacions sobre la lectura
- Resum de la lectura
- Aceptacions de diccionari
- Dades per a una notícia
- Orden de la descripci3
- Descripci3 del protagonista
- Elaboraci3 de m3s preguntes per a una entrevista
- Orden de la descripci3
- Paraules descriptives
- Quadre cronol3gic
- Interpretaci3 pict3rica
- Compleci3 de un esquema
- Reflexi3 personal
- Precedents literaris
- Significaci3 del her3e
- Compleci3 de un text geogràfic

### Expressi3 oral.

- La expressi3 de sentiments i emocions: el to de la veu
- La narraci3 d'una notícia
- Retransmissi3 esportiva
- Poemes
- Dramatizaci3 de personatges
- El punt de vista narratiu
- Donar instruccions a partir d'un mapa callejer
- Vocabulari i descripci3 de figures geomètriques
- La descripci3 d'un lloc
- La autobiografia
- El text expositiu i l'esquema
- La conversaci3
- Recitaci3 d'un poema
- Chistes i trabalenguas
- Adivinances
- Enigmes
- Relats a partir de viñetas mudas
- Contes amb finals falsos i veritables

- Juegos con palabras prohibidas

#### Vocabulario.

- Los sufijos diminutivos: **-ito, -ita, -illo, -illa, -ico, -ica**
- Las palabras compuestas
- Los adjetivos en la descripción de personas: aspecto físico y carácter
- Los sufijos aumentativos: **-azo, -aza, -ón, -ona**
- Expresiones sobre la acción de comer
- Los oficios terminados en: **-ista, -ante, -ero, -era, -or, -ora, -ario, -aria**
- Campos semánticos
- Los adjetivos en la descripción de un lugar
- Antónimos
- Las palabras polisémicas
- Los nombres colectivos
- Los adverbios en -mente
- Palabras y frases hechas relacionadas con los alimentos
- Preposiciones y contracciones
- Las onomatopeyas
- Juegos con las letras de las palabras
- Palabras y frases hechas relacionadas con estados anímicos, enfermedades y lesiones
- Las frases hechas
- La metáfora
- Sentido figurado verbal
- Los prefijos **súper-, mega- e híper-**
- Palabras polisémicas
- Viajes
- Ecología
- Estados anímicos

#### Gramática

- El género de los sustantivos
- El número de los sustantivos
- Preposiciones y contracciones
- El artículo neutro **lo**
- Palabras femeninas acompañadas del artículo **el**
- **Deber, haber de y tener que**
- Los verbos **ser** y **estar** en pasado, presente o futuro
- Frases hechas con **ser** y **estar**
- El infinitivo y el pretérito imperfecto
- 1.ª, 2.ª y 3.ª conjugación
- El pretérito imperfecto y el pretérito indefinido
- Las cifras
- Los indicadores de situación
- Los posesivos
- El imperativo
- Preposiciones **a / en**
- El orden de la frase en la poesía
- La enunciación, la interrogación y la exclamación
- Los adjetivos demostrativos
- Los tiempos verbales
- El verbo **ir**

## Ortografia.

- Palabras con **b**
- Palabras con **v**
- Las familias de palabras
- Palabras con **ll** y **y**: sonido y escritura
- Palabras con las terminaciones **-ava**, **-ave**, **-avo**, **-iva**, **-ivo**
- La **y** delante de **i-** / **hi-**
- La **o** delante de **o-** / **ho-**
- El verbo **haber**
- **A ver** / **haber**
- Palabras con **s**, **z**, **c**: sonido y escritura
- Palabras terminadas en **-s**, **-z**
- Sustantivos terminados en **-ez** derivados de adjetivos
- Terminación **-aba** del pretérito imperfecto
- Palabras con **h**
- **Ahí** / **hay** / **¡ay!**
- Palabras con **ch**, **ñ**
- Interjecciones: **¡oh!**, **¡ajajá!**, **¡uf!**, **¡huy!**
- El ritmo y la sílaba tónica
- Agudas, llanas y esdrújulas
- Palabras con **ll**, **pl**, **tr**
- Palabras con **hie-** / **hue-**
- Palabras con **g**, **j**
- Palabras homófonas
- Palabras terminadas en **-l**, **-n**

## Expresión escrita

- La narración
- La noticia
- La descripción de personas: aspecto físico y carácter
- La narración y la descripción
- El diálogo en el cómic
- La descripción de un lugar
- La descripción de una pintura
- El texto expositivo a partir de un esquema
- La narración
- La receta de cocina
- La poesía
- La narración de experiencias personales
- El diálogo
- El cómic
- La postal

## SISE

### Lectura de textos

- Textos narrativos
- Textos expositivos
- Textos teatrales
- Textos descriptivos
- Textos poéticos
- Còmics

### Comprensi3n lectora

- Orden de la narraci3n
- Afirmaciones sobre la lectura
- Reflexi3n personal
- Equilibrio literario entre terror y humor
- Identificaci3n de los personajes
- Protagonista y antagonista
- Resumen de la lectura
- Orden del itinerario del viaje
- Uso del imperativo
- Comparaci3n entre significados
- Narraci3n personal sobre el c3rabo
- Vocabulario po3tico
- Interpretaci3n po3tica
- Significado de expresiones literarias
- Correcci3n del resumen de la lectura
- Palabras con origen en otros idiomas
- Descripci3n de viñetas
- Valoraci3n de la actitud del protagonista

### Expresi3n oral.

- Narraci3n con enseñanza moral
- El castellano sudamericano
- El punto de vista narrativo
- Descripci3n de un personaje
- Ficci3n y efectos especiales
- El di3logo
- Relato de una vivencia
- El cuento: los protagonistas
- El di3logo
- El texto expositivo
- El debate con argumentaci3n
- El texto instructivo: el aviso
- Juegos lingüísticos
- La descripci3n
- Explicaci3n de un argumento
- El c3mic: declamaci3n de un personaje
- El tono y el timbre de la voz
- La conferencia
- Invenci3n de adivinanzas de animales

- Recitaci3n de un texto po3tico: entonaci3n y ritmo
- Juegos po3ticos
- Personajes de ficci3n
- Juego lingüístico
- La conversaci3n telef3nica
- El anuncio
- El texto narrativo

## Vocabulario

- Las palabras sin3nimas
- Refranes
- Palabras primitivas y derivadas
- Los sufijos **-ero / -era, -edo / -eda, -aje, -ería**
- Los gentilicios
- Campos semánticos
- Frases hechas
- Las palabras ant3nimas
- Expresiones con el verbo **tener**
- La polisemia
- Los verbos **llevar** y **traer**
- Las palabras compuestas
- Palabras primitivas y derivadas. Familias
- La comparaci3n
- Los adjetivos **mayor** y **menor**
- La polisemia
- Derivaci3n. Prefijos y sufijos
- Polisemia del verbo  **echar**
- Frases hechas con el verbo  **echar**
- Los adjetivos y los sustantivos
- La familia léxica
- Las siglas
- Las palabras compuestas
- Precisi3n de significado con los verbos **quitar / echar, cerrar / encerrar, devolver / sacar, abro-char / atar**
- Los campos semánticos
- Las palabras hom3fonas
- Polisemia del verbo **coger**
- Uso del diccionario
- La personificaci3n
- Distinto g3nero en una misma palabra
- La metáfora
- Adivinanzas
- Los diminutivos terminados en **-ito, -ita, -illo, -illa, -ico, -ica**. Falsos diminutivos
- Orden alfabético
- Palabras sin3nimas despectivas
- Verbos de dicci3n: **decir, preguntar...**
- Verbos que indican orden, sugerencia y recomendaci3n
- Aceptaciones de **vela, hueso** y **fuelle**
- Uso de ap3copes: **buen, bueno...**
- Los campos semánticos

## Gramática

- Formas verbales del pasado. El verbo **haber**
- Los modos verbales: indicativo, subjuntivo, imperativo
- La preposición **en**
- Los pronombres relativos **cual / cuales, cuyo / cuya, que, quien**
- Los pronombres **cuál / cuáles**
- Determinantes, nombres, adjetivos y verbos
- Verbos irregulares
- Los numerales cardinales
- Los numerales ordinales
- Los partitivos
- Las formas no personales del verbo: infinitivo, gerundio y participio
- Los posesivos
- Los pronombres personales **conmigo, contigo y consigo**
- Futuro con valor de probabilidad
- El verbo **ir**. Perífrasis verbales
- Las oraciones enunciativas, interrogativas y exclamativas
- Los adverbios
- Las categorías gramaticales
- El sintagma nominal
- El sintagma verbal
- El complemento directo y el complemento indirecto
- Tiempos verbales en pasado, futuro y futuro probable
- Las conjunciones y las locuciones conjuntivas
- El estilo directo y el estilo indirecto

## Ortografía.

- Separación de sílabas
- Diptongos
- Palabras con b y palabras con v
- Los adjetivos terminados en -ave, -ivo, -iva
- Los sustantivos terminados en -aje, -eje
- Formas verbales con j
- Palabras con cua, cue y que
- La sílaba tónica
- Las normas básicas de la acentuación
- Palabras con g y palabras con j
- Infinitivos con -ger y -gir
- Palabras con geo-, gest- y gen-
- Palabras con z y palabras con c
- El sufijo -azo
- Los acentos diacríticos
- Palabras con ch
- Palabras con -nf-
- Palabras con el prefijo in-
- Palabras con ll y palabras con y: sonido y escritura
- El diptongo y el hiato
- La diéresis: güe, güi
- La sílaba tónica
- Las normas de acentuación
- Gentilicios



- Palabras con h
- Escrituras del verbo hacer, haber, hallar y hablar
- Palabras con h
- La h intercalada
- Escritura de palabras homófonas
- Palabras con x y palabras con s
- Palabras con ex-
- Palabras con b. Palabras con v. Campos semánticos. Precisión léxica

#### Expresión escrita

- La narración. Invención de un nuevo final para la lectura inicial
- El texto instructivo: cómo redactar un mensaje de móvil
- El diálogo
- Las notas explicativas
- La ficha técnica
- El reportaje
- El cuento
- El texto instructivo: las normas de un juego
- La carta
- La descripción de un animal
- La poesía
- Reescritura en primera persona
- La descripción.
- Las notas formales y las notas informales
- El diálogo y el estilo indirecto

## 4. ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

L'objectiu de l'educació lingüística no és ja només l'adquisició de continguts, sinó el desenvolupament de competències que permetin aplicar aquests coneixements a les situacions, a sí mateix i als aprenentatges posteriors.

Resulta imprescindible la coordinació entre els plantejaments didàctics de les llengües castellana i catalana, que aprofitin els aspectes comuns per incidir en els diferencials per tal de millorar la competència comunicativa en les dues llengües i la funcionalitat dels aprenentatges. La distribució coherent dels continguts en cada llengua i la unificació de la terminologia i dels criteris i estratègies metodològiques ajudaran a aconseguir els objectius proposats d'una manera eficaç i adequada als interessos dels alumnes, i els facilitarà el descobriment de l'efecte sinèrgic que el coneixement d'una llengua té sobre l'aprenentatge de l'altra.

### Funcionalitat i significativitat

Cal tenir en compte que les llengües s'aprenen en l'ús social, en les necessitats de comunicació, pel que cal dissenyar situacions d'aprenentatge reals on es faci necessari l'ús de les estratègies lingüístiques, tant de les assolides com de les que es trobin en procés d'aprenentatge, així com del seu ús reflexiu.

Comptar amb la realitat social, lingüística i cultural de la nostra societat fa necessari no només un plantejament comú de les llengües, sinó la transversalitat en la resta d'àrees curriculars.

El disseny d'activitats funcionals i significatives que constitueixin contextos reals d'ús de la llengua o els reproduïxin permet abordar tant els diferents continguts de l'àrea des de la perspectiva de la seva aplicabilitat per a l'expressió, per a la comprensió i per a les relacions socials, com valorar l'eficàcia de les estratègies que s'utilitzen en el procés d'ensenyament i d'aprenentatge de la llengua.

La major part de les capacitats lingüístiques que es treballen al llarg de l'educació primària en cada una de les dues àrees són comunes als tres cicles. Varia, en canvi, l'amplitud i profunditat d'aquestes, la diversificació de les situacions i dels contextos comunicatius, el grau d'adequació a les situacions comunicatives que s'exigeix, la tipologia i característiques dels textos, el grau de correcció gramatical i, especialment, la consideració de les situacions d'aprenentatge. Cal tenir present que les habilitats lingüístiques són el requisit primer de totes les àrees del currículum, per la qual cosa no s'han d'abordar únicament en les àrees de llengua, sinó que cal fer-ho des de la globalitat del currículum.

### Parlar, conversar, escoltar

En tota l'educació primària s'ha de prestar atenció especial al llenguatge oral, que constitueix una eina fonamental per a l'ensenyament. Com succeeix amb la resta de continguts, no s'ha de plantejar com un recurs espontani i ocasional, sinó amb rigor sistemàtic. En primer lloc, perquè l'expressió oral incideix directament en la pròpia activitat, perquè parlar i escoltar són activitats més habituals que la lectura i l'escriptura; perquè és el punt de partida per a la llengua escrita (el seu ús repercuteix necessàriament en l'escriptura), i també pel fet que, en la major part d'activitats de llengua, l'expressió oral i l'escripta van unides. Les activitats destinades específicament al desenvolupament de les destreses orals han d'estar presents en les programacions didàctiques: debats, jocs, dramatitzacions, resums, diàlegs, planificació d'activitats, exposició de conclusions o resultats, etc., tant de manera individual com en grup, i s'ha de tenir en compte també l'exposició pública, en classe o en altres situacions.

En les produccions orals cal incidir en l'organització i en la claredat del discurs, que s'ha de servir d'elements no lingüístics per guanyar en expressivitat; en el rebuig de les formes que suposin algun tipus de discriminació; en la participació activa i cooperadora en les situacions d'interacció, i en el respecte per les aportacions de les altres persones i per les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu.

Pel que fa a la comprensió oral, al llarg de l'etapa s'han d'oferir als alumnes textos que els permetin anar més enllà de les idees explícites de manera progressiva, descobrir sentits figurats o missatges no implícits. La selecció dels textos, que han de ser adequats a l'edat i als interessos,

incideix directament en la capacitat d'escoltar, que també s'ha de treballar a l'aula. En aquest sentit adquireix rellevància especial el text literari.

L'anàlisi de les característiques dels textos, el resum de les idees principals i les activitats que potencien la memòria comprensiva (memorització, recitat i reproducció de poemes, cançons, embarbussaments, dites, refranys, etc.), per millorar l'atenció, el gest, l'expressió, la desinhibició, etc. són alguns dels aspectes que cal incloure en la comprensió de textos orals.

### Llegir i escriure

L'aprenentatge de la lectoescriptura es circumscriu, també, al tractament funcional i significatiu de l'àrea. El clima de l'aula ha de potenciar la necessitat de llegir i d'escriure, ha de despertar l'interès per fer-ho i per accedir a nous coneixements a través de la lectura i de l'escriptura. L'expressió oral és espontània però, al menys en els primers moments d'accés al codi, la lectura i l'escriptura es focalitzen en aquelles situacions en què és necessari escriure o llegir, per la qual cosa els continguts referits al codi han d'estar vinculats a situacions i necessitats. La difusió dels escrits respon també a la funcionalitat d'aquestes situacions.

El procés de lectoescriptura s'inicia des del significat, amb el descobriment i el reconeixement de les relacions entre so i grafia en el context de paraules significatives per als infants, del propi nom, etc. En aquest procés l'aprenentatge compartit juga un paper essencial.

Des del començament cal incidir en les primeres estratègies del procés de producció de textos escrits, que s'ampliaran al llarg de l'etapa: planificació, confecció d'esborranys, revisió, etc., amb atenció a la coherència cada cop major del discurs (des dels enllaços simples fins a la coordinació i inserció d'oracions...). En la producció dels textos escrits s'han de preveure, a més, els aspectes formals, que han de ser coneguts prèviament pels alumnes (presentació, ordre, creativitat, etc.).

No hem d'oblidar que la finalitat última del procés de la lectura i de l'escriptura no és que els alumnes aprenguin a llegir i escriure, sinó que adquireixin la competència comunicativa necessària en aquest aspecte i que desenvolupin l'hàbit lector. El significat, la motivació i l'interès per la lectura i per l'escriptura des dels primers moments són, per tant, imprescindibles. La selecció de lectures engrescadores, la multiplicitat de recursos, l'ús de la biblioteca, la lectura comentada, la participació en activitats literàries de l'escola o d'altres àmbits, són útils per aconseguir aquesta motivació. S'han de preveure moments per què els alumnes seleccionin les pròpies lectures, per tal que desenvolupin criteris personals en les seves preferències, i moments per parlar dels llibres, per recomanar-ne i per expressar les emocions que ens transmeten.

En la lectura, al llarg de l'etapa s'han d'ampliar les estratègies que permeten anticipar i complementar el contingut, les tipologies textuais i la forma de lectura (personal, col·lectiva, en silenci, en veu alta, dramatitzada, etc.).

La creació d'un clima de reflexió dins l'aula, que valori l'error i l'aprofitei de manera creativa, permet analitzar en un primer moment aspectes ortogràfics i lingüístics bàsics, fins arribar a l'observació i l'experimentació d'aspectes gramaticals, lèxics o sintàctics, entre d'altres, i a l'explicitació de coneixements que es tenen de manera intuïtiva.

### Recursos i materials

Els recursos de les biblioteques són eines indispensables per aconseguir que l'alumnat gaudeixi amb la lectura i adquireixi l'hàbit lector. La implicació dels infants en l'organització i en la gestió de la biblioteca contribueix a establir vincles amb els llibres i amb el món de la lectura.

Els recursos audiovisuals i les tecnologies de la informació i la comunicació són atractius i adequats per a l'àrea: l'enregistrament de produccions orals per analitzar-les posteriorment; l'enregistrament en vídeo de dramatitzacions i d'interaccions comunicatives; la visualització d'anuncis i de presentacions per valorar-ne els missatges, l'ús de programes informàtics de processament de textos i d'altres que complementin les activitats de llengua, la recerca d'informació a través d'Internet, i els recursos concrets per a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu són algunes de les seves utilitats a l'escola.

### La participació

Les activitats de llengua han de ser tan reals i funcionals com sigui possible; cal aprofitar totes les

situacions que la dinàmica escolar ofereix i proporcionar activitats de simulació d'activitats comunicatives: dramatitzacions, simulació de programes o de textos propis dels mitjans de comunicació, simulació de rols, etc. Els treballs d'investigació de temes suggerits pels alumnes són també un recurs eficaç que, a més, permet atendre la diversitat dins l'aula.

La diversitat a les àrees

La diversitat d'origens, de llengües, d'interessos, de situacions socials, culturals i personals, de graus de maduresa, etc. és un fet als centres escolars. Conèixer quina és la situació real de l'aula i de l'escola, i quins són els aprenentatges i coneixements previs dels nostres alumnes és el punt de partida per a la programació, per al tractament de les activitats i per fer d'aquesta diversitat un recurs d'aprenentatge, de convivència i de rebuig envers les actituds i expressions discriminatòries.

A l'inici de l'etapa s'ha de prioritzar la llengua oral, però vinculant-la al llenguatge escrit. En la gradació de les habilitats lingüístiques cal partir de les situacions més properes, en els primers nivells, fins abastar progressivament àmbits més complexos, formals o llunyans, al final de l'etapa.

## PRIMER CICLE

Entenem la importància de l'aprenentatge de la llengua i les habilitats lingüístiques com el primer requisit de totes les àrees del currículum, per la qual cosa considerem que no s'han d'abordar únicament en les àrees de llengua, sinó que cal fer-ho des de la globalitzada del currículum.

### **Comprensió i expressió oral**

A primer cicle es posa una atenció especial al llenguatge oral que no el plantejam com un recurs espontani i ocasional, sinó amb rigor sistemàtic perquè és el punt de partida per a la llengua escrita i perquè entenem que l'expressió oral i escrita van unides.

Per això dins la nostra programació didàctica hi ha dins l'horari lectiu una sessió setmanal a primer d'un **taller de llenguatge** que el duu a terme la mestra especialista AL amb el suport de la tutora.

### **Tipologia d'exercicis**

1. Crear una història i paraules noves.
2. Compartir un pensament
3. Expressar un sentiment
4. Descobrir un missatge ocult
5. Endevinar una endevinalla
6. Opinar del que ens interessa
7. Comunicar idees
8. Sentir les paraules i sons
9. Esperar les idees dels altres
10. Experimentar amb les paraules.
11. Pensar com fer

12. organitzar les idees i pensaments.
13. Construir paraules noves, frases més i més llargues.
14. Donar sentit al que he après.

### Comprensió i expressió escrita

A l'aprenentatge de la lecto-escritura li donam un tractament funcional i significatiu dins un clima a l'aula on potenciam la necessitat de llegir i escriure i l'interès per fer-ho, sempre vinculats a situacions properes i d'interès per als nostres alumnes que recollim i aprofundim d'Educació Infantil. Pel que fa a la metodologia emprada per a l'aprenentatge de la **lecto-escritura**, utilitzem el llenguatge global significatiu, continuant amb la filosofia de l'A. Teberosky iniciada a Educació Infantil, però barrejant el mètode analític -lletra per lletra-, per una major consolidació dels diferents sons i grafies de cada lletra i per ajudar a aquells alumnes que tenen especial dificultat dins aquest aprenentatge. Introduïm cada lletra de la següent manera:

- Presentam la lletra amb majúscula -gairebé tots ja la coneixen- i amb minúscula (lligada).
- Parlem una mica del fonema que acabem d'introduir (com sona, com posem la boca, els llavis i la llengua perquè soni correctament, de quina manera surt l'aire, ens fixam també si la lletra pot sonar o no tota sola...).
- Fem un treball de discriminació auditiva i visual.
- Després parlem de com fer la grafia d'una forma correcta. La fem a la pissarra i els nins/es van sortint a la pissarra per repassar la lletra que hem dibuixat en gran. Per una banda practiquem amb una sèrie de fitxes adients per a treballar el traç de la lletra.
- D'altre es reforça el traç per a practicar les lletres que anam introduint.
- Introduïm vocabulari nou amb la lletra que estem estudiant.
- Treballam les síl·labes inverses quan pertoqui.

No oblidam la importància dins l'aprenentatge de la lecto-escritura del desenvolupament de l'hàbit lector, per tant la selecció de lectures engrescadores, de diferents nivells de complexitat i de diferents temes dins la **biblioteca d'aula** és un dels recursos i materials que feim servir i consideram indispensable per a que els nostres alumnes gaudeixin amb la lectura i adquireixin l'hàbit lector. Al llarg del curs s'aniran posant en marxa distintes activitats per motivar els infants cap a la lectura: préstec de llibres, portar llibres de casa, recomanar llibres llegits,...

Durem a la pràctica el **Pla lector** del centre (document que conté els objectius, la metodologia i tot el conjunt d'actuacions destinades a millorar l'eficàcia lectora dels alumnes)

Així mateix duen a casa seva, dins la carpeta de lectura, una fitxa de lectura de dificultat progressiva. Es tracta de que els pares també s'involucrin dins d'aquesta tasca i la llegeixin plegats.

Especial esment a la lectura comprensiva, fent preguntes sobre allò que han llegit i deixant que els nins expliquin allò que han entès.

Altres activitats que hem de destacar dins aquest procés són:

**La Notícia** a primer, on cada nin esposa i escriu un fet important per ell i que vol compartir amb els companys. I **El Quadern de Vida**, a segon; on els nins escriuen tots els esdeveniments significatius per ell i que poden acompanyar-ho de fotos, dibuix records,...

El tipus de textos que es treballen són (cartes, carnets, llistes, felicitacions, missatges, descripcions...). Així mateix també treballen els diferents textos literaris com poesia, rodolins, contes, rondalles, dites, embarbussaments, cançons...; sempre emmarcats dins una situació significativa a l'infant.

L'ús de programes informàtics educatius , processament de textos, recerca d'informació (per realitzar activitats d'altres àrees com els projectes de Medi) són altres recursos que feim servir.

També contam amb la biblioteca del centre com a recurs per dinamitzar l'hàbit lector. Cada setmana el grup classe desdoblant, va a la biblioteca del centre per llegir i gaudir d'aquest plaer.

### **Recursos materials**

- Biblioteca d'aula.
- Biblioteca del centre.
- Pissarres per fer grafomotricitat.
- Capses per posar missatges (coses que m'agraden, coses que no m'agraden).
- Jocs de lletres.
- Jocs d'impremta.
- Jocs dictats muts
- Llibres i quaderns de grafomotricitat.
- Llibre de text.
- Joc de targetes per fer dictats i relacionar...

## SEGON CICLE

L' ensenyament i aprenentatge d'aquesta àrea té com a objecte el desenvolupament de les habilitats lingüístiques: parlar, escoltar i conversar, llegir i escriure. També, de manera específica, apropar els infants a la lectura i comprensió de textos literaris.

Aprendre llengua significa assolir la competència necessària per interactuar amb facilitat i èxit en les diferents situacions de la vida, entre les quals es troben també escolars.

Empram una metodologia global. L' aprenentatge és actiu. Partim de contextos reals, per a la vida. L' alumne treballa des d'una doble perspectiva: com a comunicador i com a investigador de la llengua. Com a comunicador, partim dels usos comunicatius orals i escrits en situacions rellevants i significatives; com a investigador aprofitam la seva capacitat de reflexió per a que prengui consciència del funcionament de les llengües, per a millorar la seva competència comunicativa.

**PEL QUE FA AL LLENGUATGE ORAL, l' alumne ha d'aprendre a utilitzar la llengua en situacions fonamentals.** La vida actual exigeix d'un nivell de comunicació oral tan important com de redacció escrita. Una persona que no pugui expressar-se amb claredat i de forma coherent corre el risc de veure retallades les seves possibilitats laborals i veure's en situacions socials compromeses. En general, l' alumnat ja es defensa bé en situacions de parla familiar i col·loquial, en diàlegs i explicacions breus. Convé, doncs, treballar a l' aula la resta de situacions.

Oferim situacions diverses per parlar: parlar de si mateix i de les seves necessitats, aconseguir que les altres persones l' escoltin, planificar actes, solucionar problemes, demanar i donar informació, etc. **Ha d'aprendre a contar, explicar, argumentar, formular hipòtesis, predir, preguntar, aclarir, opinar, etc. Tots aquests usos de la llengua oral les treballem de manera sistemàtica dins la vida quotidiana de l' aula i en l' activitat social i acadèmica.**

### **Metodologia emprada**

#### **a) Planificar el discurs**

- Analitzar la situació (rutina, estat del discurs, anticipació, etc.) per preparar la intervenció.
- Usar suports escrits per preparar la intervenció (sobretot en discursos monogestionals, a partir del segon cicle.
- Anticipar i preparar el tema (informació, estructura, llenguatge, etc.)
- Anticipar i preparar la interacció (moment, to, estil, etc.)

#### **b) Conduir el discurs, conduir el tema**

- Buscar temes adequats per a cada situació.
- Iniciar i proposar un tema.
- Desenvolupar el tema.
- Donar per acabat un tema de conversa.
- Conduir la conversa cap a un tema nou.
- Desviar o eludir un tema de conversa.
- Relacionar un tema nou amb el vell.
- Saber obrir i tancar un discurs oral.

#### **c) Conduir la interacció**

- Manifestar que es vol intervenir.
- Escollir el moment adequat per intervenir.
- Utilitzar eficaçment el torn de parla:
- Aprofitar el temps per dir tot el que calgui
- Cenyir-se a les convencions del tipus de discurs (tema, estructura, nivell de llenguatge, etc.).
- Marcar el començament i el final del torn de parla a un interlocutor en el moment adequat.

#### d) **Produir**

- Simplificar l' estructura de la frase.
- Elidir totes les paraules rellevants.
- Usar frases fetes i fórmules de les rutines.
- Precisar i polir el significat d'allò que es vol dir.
- Reformular el que s' ha dit: repetir i resumir les idees importants.

#### e) **Aspectes no-verbals a tenir en compte**

- Controlar la veu: impostació, volum, matisos, to.
- Usar codis no-verbals adequats: gestos i moviments.
- Controlar la mirada: adreçar-se als interlocutors.

### **Tipologia d' exercicis d' expressió oral**

- Escenificacions
- Jocs de rols
- Simulacions
- Diàlegs dirigits
- Jocs lingüístics
- Treball en equip
- Treball cooperatiu
- Tècniques humanistes (els infants parlen d'ells/es mateixos/es a l' aula).
- Exposició
- Improvisació
- Parlar per telèfon
- Debats i discussions
- Enregistraments dins l' aula: vídeo, DVD, BlueRay, CD, cassette, etc.

### **Recursos materials**

- Històries i contes
- Sons
- Imatges
- Audiovisuals
- Tests, qüestionaris, etc.
- Objectes

**Pel que fa a la lectura i comprensió lectora**, la lectura ha d'aportar una visió dels textos com a font de plaer i de diversió. Es cercaran lectures que o bé siguin atractives pels alumnes per què la història els agradi o bé tinguin sentit perquè aporten informació al projecte, tasca o activitat que estem realitzant.

A part d'utilitzar la lectura com a font de diversió i informació, la utilitzarem puntualment per realitzar exercicis d'entrenament de comprensió lectora:

- Cop d'ull i lectura atenta (Per ex: dir de què tracta el text d'una revista, o cercar informacions específiques, un nom, una data, etc.).
- Inferència (per exemple, tractar d'endevinar el significat d'un mot a partir de la seva composició).
- Idees principals (Per exemple, subratllar les idees principals d'un text o posar-hi un títol).
- Estructura i forma (Per ex. Puntuar un text, separar en paràgrafs, etc.).
- Llegir entre línies (Per ex. Imaginar-se com és l' autor d'un text, què pensa, etc.)
- Autoavaluació (Per exemple llegir per descobrir les incoherències d'un text autoproduït, o escoltar-se quan es llegeix a un enregistrament propi).
- Preguntes sobre el text llegit (Per exemple, test de comprensió lectora amb tres opcions).



- Aparellar (Per ex., trobar el títol de cada notícia curta).
- Transferir informació (Per ex., fer un dibuix, un còmic, etc., a partir d'un text).
- Marcar el text (Per ex., encerclar idees clau, pronoms personals, etc., d'un text amb un llapis).
- Jocs lingüístics (Per ex., joc del penjat).
- Recompondre textos (Per ex., Ordenar textos barrejats).
- Comparar textos (Per ex., comparar la mateixa notícia a dos mitjans).
- Títols i resums (Per ex., seleccionar títols en grup per als textos).

### Recursos materials

- Premsa (Ex., diaris, Internet, etc)
- Literatura impresa i digital
- Internet
- Reàlies (Ex., publicitat, expedients acadèmics, formularis administratius, etc.9
- Material de consulta (Diccionaris, enciclopèdies, Viquipèdia, etc
- Llibres de text

**Pel que fa al llenguatge escrit, la major part de les propostes d'escriptura han d'estar emmarcades amb experiències d'escriptura real, amb destinataris, continguts i intencions reals i molt diverses.**

**Convé que els textos finals tinguin un ressò posterior.** No només han de servir per aprendre a escriure, sinó també per donar a conèixer determinats continguts potencialment interessants a terceres persones. Els textos han de servir per informar, explicar, raonar, argumentar, narrar, influir o convèncer altra gent. **Convé, per tant, que no serveixin per quedar arxivats, ni tampoc per només corregir determinades errades o per qualificar i posar una nota final. Les produccions realitzades han de servir per molt més; hem de tenir present la funció social de l' escriptura. Una part important d'aquestes produccions han d'implicar el treball en grup, treball cooperatiu en grup d' alumnes heterogenis, d'individus amb capacitats, interessos i motivacions ben diferents.**

Les propostes i les activitats plantejades han de partir des d'una certa dificultat i complexitat i es van adaptant a les diferents necessitats dels alumnes. Mai és a la inversa, no es simplifiquen les activitats plantejades fins arribar a activitats molt simples, és a dir, no es dur a terme cap adaptació que impliqui un treball alternatiu amb determinats alumnes. Es treballa, en la mesura que es possible, en el text i en la situació concreta dissenyada. Ningú ha d' acabar fent activitats alternatives o paral·leles.

Aspectes com la claredat, la cohesió textual, la redacció i les actituds, són cabdals en el procés d' expressar-se per escrit i es despleguen diferents habilitats en funció del tipus de text i de la nostra intenció comunicativa.

a. Aspectes **cognitius** a tenir en compte:

a.1. Situació de comunicació

- Ser capaç de formular amb poques paraules l' objectiu d'una comunicació escrita.
- Dibuixar el perfil del lector del text (a qui va dirigit)

a.2. Fer plans

- Generar idees per a objectius específics, saber compartir amb altres persones la generalització d'idees, donar idees als altres, aprofitar idees dels altres, generar idees noves a partir d'idees dels altres.
- Organitzar:
  - Utilitzar suports escrits per ajudar en el procés (paper, dibuixos, gràfics, etc.)

- Aplicar tècniques diverses d'organització d'idees (esquemes, arbres, ideogrames, mapes conceptuals, mots-clau, etc.)

### a.3) Formular objectius

- Fer-se una idea correcta del que es vol escriure:
- Determinar com serà el text (extensió, to, presentació, etc.)
- Tractar-se un pla de composició. Decidir en quin ordre treballaran els processos i quines tècniques de redacció s' usaran.
- Ser flexible per reformular els objectius a mesura que avanci el text

### Redactar

- Traçar-se un esquema de redacció: marcar paràgrafs o apartats i procedir aïlladament a redactar-los.
- Saber redactar concentrant-se, de forma selectiva, en diversos aspectes del text.
- Buscar un llenguatge compartit amb el lector.
- Introduir en el text redactat ajudes per al lector i tècniques de presentació (senyals, marcadors textuais, títols, resums, esquemes, etc.)

### Revisar

#### 1) Llegir

- Saber comparar l' escrit amb els plans previs.
- Saber llegir, de forma selectiva, concentrant-se en aspectes distints: contingut (idees, estructura, etc.) i forma (gramàtica, puntuació, ortografia, etc.)
- Utilitzar les diverses microhabilitats de la lectura per concentrar-se en aspectes distints del text.

#### 2) Refer

- Donar prioritats als errors: refer primer els problemes globals o profunds (de contingut) i deixar per al final els locals i superficials (forma).
- Dominar diverses formes de refer o retocar un text: ratllar mots, afegir paraules al marge, asteriscs, fletxes, sinònims, reformulació global, etc.
- Saber escollir la tècnica de correcció adequada a les característiques de l' error.
- No precipitar-se a corregir. Acabar de llegir el text abans d' editar.
- Utilitzar tècniques estàndard de revisió i millora:  
del contingut: anticipar la resposta del lector, fer un esquema de l' escrit i comparar-lo amb els plans previs, etc.
- de la forma: augmentar la llegibilitat, buscar frases simples, buscar economia, ordre de mots, correcció ortogràfica, puntuació, llegir el text en veu alta, etc.

### PSICOMOTRIUS:

#### Posició i moviment corporals

- Saber agafar l' estri d'escriptura amb precisió.
- Saber posar el cos (tronc, cap, vista, etc.) de forma apropiada.
- Saber asseure' s per escriure.
- Saber moure el braç i disposar-lo adequadament amb el full en blanc.
- Saber moure el canell de la mà.
- Saber desplaçar la mà i el braç amb precisió.

#### Moviment gràfic

- Reproduir i copiar la forma de la lletra.
- Distingir el cos de la lletra del enllaç.
- Saber relacionar els alfabets majúsculs i minúsculs.

- Aprendre a respectar la disposició de la lletra: línies, marges, etc

### **Aspectes psicomotrius**

- Domini de la lateralitat.
- Superació dels diversos tipus de diagrafies i problemes gràfics.

### **Altres factors**

- Adquirir la velocitat suficient d'escriptura.
- Adquirir el ritme cal·ligràfic adequat.
- Dominar la pressió de les lletres en el paper.
- Desenvolupar els sentits de la direcció i de la proporció.
- Aprendre diverses formes de disposar i presentar la lletra: majúscules, subratllats, colors, tipografies diverses.

## TERCER CICLE

### **Aspectes generals**

- Prioritzar totes aquelles activitats o actuacions que impliquin la reflexió i el pensament crític: projectes, racons d'aprenentatge, treball cooperatiu, tasques i activitats i, en menor mesura, exercicis.
- Potenciar la lectura, el tractament de la informació i la utilització de les TIC.
- Fomentar un clima escolar d'acceptació mútua i cooperació
- Potenciar l'educació inclusiva garantint que tots els alumnes tinguin possibilitats d'èxit.

Aquestes línies bàsiques referides a la metodologia impliquen:

- Coordinació entre el professorat.
- Compartir un projecte pedagògic.
- Participació en el projecte educatiu dels alumnes i les famílies.
- Fer bon ús dels espais, del temps i de l'entorn.
- Disposar d'un horari flexible que permeti la distribució de grups d'alumnes en treballs diferents.
- Seguir les línies marcades al pla lector i al Projecte lingüístic de Centre.

### **Comprensió Oral**

Els objectius de la comprensió oral (selecció, interpretació i classificació del discurs i les seves parts, intencionalitat, anticipació, ...) es treballaran amb jocs mnemotècnics, emplenant graelles, escollint opcions, identificant errors, dibuixant... Aquests treballs es realitzaran individualment, en petit grup o en gran grup, fomentant el treball cooperatiu.

A partir d'audicions de pel·lícules i altres materials, reflexionar sobre el seu contingut amb actitud científica, objectiva i crítica. Extreure opinions per a realitzar treballs estructurats, ja siguin d'expressió oral o escrita.

### **Expressió oral**

Les activitats destinades al desenvolupament de les destreses orals estaran presents de forma sistemàtica i a totes les àrees: debats, jocs, dramatitzacions, resums, diàlegs, planificació d'activitats, exposició de conclusions o resultats, etc., tant de manera individual com en grup, i s'ha de tenir en compte també l'exposició pública, en classe o en altres situacions.

En base a una planificació i correcta conducció del discurs oral, s'intenta aconseguir la màxima correcció i fluïdesa amb tasques que impliquin escenificacions, jocs de rol, simulacions, diàlegs dirigits, jocs lingüístics, etc. Utilitzarem l'exposició de temes preparats o improvisats, converses telefòniques simulades, debats, discussions, assemblees, enregistraments...

L'organització i la claredat del discurs s'ha de servir també d'elements no lingüístics per tal d'aconseguir guanyar en expressivitat. Fer incidència en el rebuig de les formes que suposin algun tipus de discriminació; en la participació activa i cooperadora en les situacions d'interacció, i en el respecte per les aportacions de les altres persones i per les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu: escoltar, torn de paraula, etc.

### **Comprensió lectora**

Tos els dies es dedicarà un temps a la lectura. Treballarem més la comprensió i no tant la

velocitat, seleccionam texts adequats i programant activitats que animin i engresquin als alumnes a llegir per plaer.

L'elecció dels textos ha d'afavorir la reflexió i l'anàlisi de la diversitat d'idees, missatges no implícits, sentits figurats, capacitat d'escolta...per afavorir la curiositat cap al text literari

El procés de comprensió lectora implica utilitzar diferents estratègies a fi que puguin ser automatitzades i aplicades en diferents contextos:

- Combinar els dos tipus lectura: la lenta i tranquil·la per gaudir de la lectura i aprofundir en la seva comprensió i la ràpida, per tenir una visió general del contingut.

- Metodologia d'un “**abans-durant-després**” de la lectura:

- Abans: motivació, coneixements previs sobre el contingut, conèixer els objectius de la mateixa, com es llegirà (subratllant, per apartats...), formular hipòtesis lectores (preveure el tema, imaginar-se el contingut).
- Durant: Realitzar inferències (relacionar les idees del text amb altres pròpies del seu coneixement),resoldre dubtes de comprensió, clarificar, recapitular.
- Després:
  - Resumir, sintetitzar
  - Establir una jerarquia entre les idees. Distingir entre les idees principals i les secundaries, utilitzant per exemple la nominalització (transformar un paràgraf en un sol nom idea-base), o substituint alguns paràgrafs per un de sol que substitueixi als altres. Fer esquemes, mapes conceptuals.
  - Accions derivades de la lectura: murals, dramatitzacions, identificacions amb algun personatge de la lectura, activitats de creació literària partint dels personatges, etc.

Utilitzam diversitat de dinàmiques lectores:

- Lectura col·lectiva i en veu alta.
- Lectura individual i en silenci.
- Lectures en petit grup (projectes de medi, jocs de lectura)

**Lectura en veu alta**, tant de català, com de castellà. Cada classe té un parell de col·leccions i ens les anem passant. Aquestes lectures les treballem de maneres diferents: escenificant algun capítol, opinant, fent exercicis de comprensió lectora, etc.

- Escenificació d'un capítol ens permet “viure i sentir” un valor, sentiment o emoció que consideram oportú per les característiques del grup-aula.
- Canvi d'una escena del llibre, incorporant dins la narració un element inesperat a gust dels alumnes, per exemple incorporant un nou personatge, modificant un esdeveniment o canviant, per exemple, el final de la historia.
- Després de la lectura, xerrar-ne. Opinar, resoldre dubtes, afegir si s'escau informació.

**-Lectura silenciosa.** Es dóna preferència a la lectura per plaer. Que siguin ells qui puguin triar quin llibre volen llegir. Per això contem amb la biblioteca d'aula o qualsevol llibre que ells tinguin a casa i vulguin llegir a l'escola. Se'ls dóna setmanalment un espai per aquesta lectura. Posteriorment es pot emplenar una fitxa sobre la lectura o fer un petit comentari a la classe sobre el llibre llegit.

Per aquesta activitat hem de tenir a classe llibres variats i de nivells diferents. Pensar amb els còmics, per aquells alumnes que tenen dificultat lectora, com ara dislèxia o de concentració: TDAH, etc.

**- Lectures en petit grup.**

- Joc de trivial sobre alguna de les col·leccions llegides a l'aula. Joc lúdic de comprensió. Aquest joc s'organitza per grups, amb un taulell de joc i fitxes. Per anar avançant i arribar al final del joc,

han de contestar una sèrie de preguntes sobre la lectura.

- Marató lectora: Competitiu entre ells/elles i cooperatiu per grups. És un joc on els alumnes, cada 15 dies i per grups competeixen en qualque aspecte, per exemple: Velocitat lectora, fer les menys errades possibles o lletrejar paraules. S'anoten els punts obtinguts, es suma el total de cada grup i es puja 1 punt del carnet de classe al grup guanyador.

- Llegim en parella: Treball cooperatiu on cada parella està formada per un alumne tutor i un alumne tutoritzat.

També, al llarg del curs, els alumnes porten llibres que tenen a casa, que han llegit a casa seva i els ha agradat molt. Expliquen una mica l'argument del llibre i realitzen intercanvis (préstec) d'aquests llibres entre ells.

### **Exercicis per a la millora de la lectura.**

- Percepció (Per exemple l'eslàlom, llegir un text fixant-se només en el primer i el darrer mot de cada ratlla, o la llista, cercar els mots d'animals a una llista).
- Memòria (Per exemple, retenir 4 o 5 mots d'una llista i comprovar si apareixen a un text o el joc d'encadenar mots).
- Anticipació (Per exemple fixar-se en aspectes no verbals del text per seleccionar quina informació és més rellevant).
- Cop d'ull i lectura atenta (Per ex. dir de què tracta el text d'una revista, o cercar informacions específiques, un nom, una data, etc.).
- Inferència (per exemple, tractar d'endevinar el significat d'un mot a partir de la seva composició).
- Idees principals (Per exemple, subratllar les idees principals d'un text o posar-hi un títol).
- Estructura i forma (Per ex. Puntuar un text, separar en paràgrafs, etc.).
- Llegir entre línies (Per ex. Imaginar-se com és l'autor d'un text, què pensa, etc.).
- Autoavaluació (Per exemple llegir per descobrir les incoherències d'un text autoproduït, o escoltar-se quan llegeix a un enregistrament).

### **Expressió escrita.**

Per a una correcta expressió escrita treballarem aspectes formals i cognitius.

#### **Formals:**

- Utilitzar correctament distintes formes de disposar i presentar la lletra: majúscules, subratllats, colors, tipografies diverses, etc.
- Treball dirigit a aprendre a respectar la disposició de la lletra: línies, marges, etc.
- Presentació acurada dels treballs.
- Utilització de les TIC

#### **Cognitives:**

Planificació, confecció d'esborranys, revisió, etc., amb atenció a la coherència del discurs (des dels enllaços simples fins a la coordinació i inserció d'oracions...) i a la creativitat.

Crear un clima de reflexió dins l'aula, que valori l'error i l'aprofiti de manera creativa. Això permet analitzar en un primer moment aspectes ortogràfics i lingüístics bàsics, fins arribar a l'observació i l'experimentació d'aspectes gramaticals, lèxics o sintàctics, entre d'altres, i a l'explicitació de coneixements que es tenen de manera intuïtiva.

### **Recursos**

Dins l'aula: biblioteca d'aula, recursos audiovisuals, ordinadors personals i recursos en xarxa permeten l'enregistrament de produccions orals per analitzar-les posteriorment; l'enregistrament en vídeo de dramatitzacions i d'interaccions comunicatives; la visualització d'anuncis i de presentacions per valorar-ne els missatges, l'ús de programes informàtics de processament de textos i d'altres que complementin les activitats de llengua, la recerca d'informació a través d'Internet, i els recursos concrets per a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu són algunes de les seves utilitats a l'escola.

La diversitat de situacions comunicatives precisa d'un tipus diferent d'agrupament (individual, en parelles, en grup gran o petit, assemblees, tutories, etc.), per la qual cosa la distribució de l'espai ha de ser flexible

El llibre de text és una eina prescindible que s'ha d'utilitzar de forma puntual. Ens ajuda a reforçar alguns dels aspectes treballats amb les activitats que es seleccionen. De forma gradual, s'elaboraran materials de suport per a les PDI i per als alumnes. Cada mestra organitzarà un arxiu (digital i en paper) de tots aquells materials que es vagin utilitzant.

La distribució temporal de les activitats ha de contemplar un espai per a la lectura a totes les sessions. De les quatre sessions setmanals, i de forma sistemàtica, a una es treballaran principalment aspectes relacionats amb l'expressió oral i escrita, a una altra la comprensió lectora, una tercera per a la gramàtica i la darrera per a l'ortografia i el dictat.

## **5. CRITERIS D'AVUACIÓ.**

### **5.1. LENGUA CATALANA I LITERATURA**

#### **5.1.1. Criteris d'avaluació Llengua Catalana Primer Cicle**

1. Participar en situacions de comunicació dirigides o espontànies respectant les normes de l'intercanvi comunicatiu: torn de paraula, escoltar, mirar l'interlocutor, mantenir el tema.
2. Expressar-se de manera oral, amb pronunciació correcta i ús d'un vocabulari adequat, a través de textos que presentin fets, vivències, idees, sentiments i opinions de forma organitzada.
3. Comprendre el sentit global dels textos orals d'ús habitual, identificant-hi la informació més rellevant.
4. Localitzar informacions concretes i realitzar inferències directes en la lectura de textos.
5. Participar en situacions comunicatives formals i no formals evitant els estereotips lingüístics i mostrant una actitud positiva davant les diferències i davant la diversitat lingüística de l'entorn.
6. Llegir textos diversos en veu alta i en silenci per aprendre o com a font de plaer, mostrant iniciativa i interès per la lectura i per l'elecció dels textos.
7. Relacionar, posant exemples concrets, la informació continguda en textos escrits pròxims a l'experiència infantil amb les pròpies vivències i idees, i mostrar la comprensió a través de la lectura en veu alta.
8. Redactar i reescriure diferents textos relacionats amb l'experiència infantil segons models clars, utilitzant tècniques de producció de textos, respectant les normes gramaticals i ortogràfiques bàsiques i els aspectes formals (traç, ordre, presentació, etc.).
9. Llegir i comprendre textos literaris de la tradició oral i de la literatura infantil adequats, així com alguns aspectes formals simples de la narració i de la poesia amb la finalitat de donar suport a la lectura i a l'escriptura d'aquests textos. Memoritzar, reproduir i representar textos orals senzills.
10. Identificar de manera guiada alguns canvis que es produeixen en les paraules, en els enunciats i en els textos quan es fan segmentacions, canvis d'ordre, supressions i insercions que milloren la comprensió i l'expressió oral i escrita.
11. Comprendre i utilitzar la terminologia gramatical i lingüística elemental en les activitats relacionades amb la producció i comprensió de textos.
12. Iniciar-se en l'ús de programes informàtics de processament de textos.



### 5.1.2. Criteris d'avaluació Llengua Catalana Segon Cicle

1. Participar en situacions de comunicació dirigides o espontànies, respectant les normes de l'intercanvi comunicatiu: torn de paraula, exposar amb claredat, entonar adequadament, organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres.
2. Expressar-se oralment mitjançant textos que presentin coneixements, idees, fets, vivències, sentiments, opinions, etc., amb una estructura coherent i amb vocabulari, pronunciació, entonació i ritme adequats.
3. Identificar, comentar i expressar el sentit global de textos orals reconeixent-ne les idees principals i secundàries, i també qualsevol tipus de discriminació.
4. Llegir i comprendre textos literaris de la tradició oral i de la literatura infantil adequats al cicle, reconeixent les característiques bàsiques de la narració i la poesia, amb la finalitat de donar suport a la lectura i a l'escriptura d'aquests textos i memoritzant-ne, reproduint-ne i representant-ne alguns.
5. Participar en situacions comunicatives formals i no formals, oralment i per escrit, evitant els estereotips lingüístics i mostrant una actitud positiva davant les diferències i davant la diversitat lingüística de l'entorn.
6. Interpretar i integrar les pròpies idees amb la informació continguda en els textos d'ús escolar i social, mostrant-ne la comprensió a través de la lectura en veu alta, amb la fluïdesa i l'entonació adequades, valorant els propis progressos.
7. Localitzar, recuperar i resumir informació explícita i realitzar inferències directes en la lectura de textos.
8. Llegir amb freqüència i per iniciativa pròpia diferents tipus de textos, manifestant preferències en la selecció d'aquestes lectures i expressant les pròpies opinions i gustos personals sobre els textos llegits.
9. Redactar, reescriure i resumir textos significatius en situacions quotidianes i escolars, de manera ordenada i adequada, utilitzant tècniques de producció de textos (planificació i revisió dels textos), tenint cura de les normes gramaticals i ortogràfiques i dels aspectes formals (traç, ordre i presentació, etc.), tant en suport paper com digital.
10. Comprendre i utilitzar adequadament la terminologia gramatical i lingüística pròpia del cicle en les activitats de comprensió i producció de textos.
11. Identificar alguns canvis que es produeixen en les paraules, els enunciats i els textos en fer segmentacions, canvis d'ordre, supressions i insercions que fan millorar la comprensió i l'expressió oral i escrita.
12. Emprar la biblioteca d'aula i del centre, conèixer i respectar els seus mecanismes d'organització i funcionament i les possibilitats que ofereix.

### 5.1.3. Criteris d'avaluació Llengua Catalana Tercer Cicle

1. Participar en situacions de comunicació de l'aula (converses, debats, col·loquis, etc.), respectant les normes de l'intercanvi comunicatiu: guardar el torn de paraula, organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres.
2. Expressar-se oralment utilitzant textos que presentin de manera coherent i amb vocabulari precís coneixements, fets i opinions.
3. Comprendre el sentit global de textos orals, reconeixent les idees principals i secundàries, identificant idees, opinions i valors no explícits i també qualsevol tipus de discriminació.
4. Localitzar i recuperar informació explícita i fer inferències en la lectura de textos, emprant estratègies de comprensió lectora, determinant-ne els propòsits principals i interpretant el doble sentit d'alguns.
5. Llegir i comprendre textos literaris de la tradició oral i de la literatura infantil adequats al cicle, així com les característiques de la narració i de la poesia, per donar suport a la lectura i l'escriptura d'aquests textos. Memoritzar-ne, reproduir-ne i representar-ne alguns.
6. Participar en situacions comunicatives oralment i per escrit, en situacions formals i no formals, evitant els estereotips lingüístics i mostrant una actitud positiva davant les diferències i davant la diversitat lingüística de l'entorn.
7. Utilitzar de manera autònoma les biblioteques, videoteques, etc., i comprendre els mecanismes i procediments d'organització i selecció d'obres i d'altres materials. Col·laborar en el manteniment i millora dels materials bibliogràfics i altres documents disponibles a l'aula i al centre.
8. Identificar canvis que es produeixen en les paraules, els enunciats i els textos quan es fan segmentacions, canvis d'ordre, supressions i insercions que milloren la comprensió i l'expressió oral i escrita.
9. Llegir per iniciativa pròpia diferents tipus de textos i manifestar les preferències en la selecció de lectures, expressant les opinions pròpies i gustos personals sobre els textos llegits.
10. Interpretar i integrar les idees pròpies amb les dels textos, comparant i contrastant informacions diverses, i mostrar la comprensió a través de la lectura en veu alta amb l'entonació i la fluïdesa adequades.
11. Narrar, explicar, descriure, resumir i exposar opinions i informacions en textos relacionats amb situacions quotidianes i escolars, de manera ordenada i adequada, relacionant els enunciats entre si; emprant habitualment els procediments de planificació i revisió dels textos i les normes gramaticals i ortogràfiques i fent esment als aspectes formals (traç, ordre, presentació, etc.), tant en suport paper com digital.
12. Comprendre i utilitzar la terminologia gramatical i lingüística, pròpia del cicle, en les activitats de comprensió i producció de textos.
13. Ús de programes informàtics de processament de textos.

## **5.2. LENGUA CASTELLANA I LITERATURA**

### **5.2.1. Criteris d'avaluació Llengua Castellana Primer Cicle**

1. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, respectant les normes de l'intercanvi comunicatiu: guardar el torn de paraula, escoltar, mirar l'interlocutor i mantenir el tema.
2. Expressar-se oralment, amb pronunciació correcta i utilitzant un vocabulari adequat, a través de textos que presentin fets, vivències, idees, sentiments i opinions de manera organitzada.
3. Comprendre el sentit global dels textos orals, identificant la informació més rellevant.
4. Redactar i reescriure diferents textos relacionats amb l'experiència infantil seguint models clars, utilitzant la planificació i la revisió dels textos, respectant les normes gramaticals i ortogràfiques més senzilles i el traç, l'ordre i la presentació.
5. Llegir amb freqüència, per iniciativa pròpia i com a font de plaer, textos literaris de la tradició oral i de la literatura infantil adequats al cicle per conèixer alguns aspectes formals simples de la narració i de la poesia i per facilitar l'escriptura dels textos esmentats. Memoritzar, reproduir i representar textos orals senzills.
6. Utilitzar les estratègies de la comprensió lectora per localitzar informació concreta, realitzar inferències i comprendre el sentit global dels textos llegits, relacionant la informació que contenen amb les pròpies experiències, vivències i coneixements.
7. Identificar de manera guiada mitjançant segmentacions, canvis en l'ordre, supressions i insercions, els canvis que es produeixen en les paraules, els enunciats i els textos per millorar la comprensió i l'expressió oral i escrita.
8. Comprendre i utilitzar la terminologia gramatical i lingüística bàsica en les activitats relacionades amb la producció i comprensió de textos.
9. Participar en situacions comunicatives formals i no formals evitant els estereotips lingüístics i mostrant una actitud positiva davant les diferències i davant la diversitat lingüística de l'entorn.
10. Iniciar-se en l'ús de programes informàtics de processament de textos.

## 5.2.2. Criteris d'avaluació Llengua Castellana Segon Cicle

1. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, respectant les normes que regeixen la comunicació: torn de paraula, exposar amb claredat, entonar adequadament, organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres.
2. Expressar-se oralment, mitjançant textos que presentin coneixements, idees, fets, vivències, sentiments, opinions, etc., amb una estructura coherent i utilitzant un vocabulari, pronunciació, entonació i ritme adequats.
3. Comprendre i expressar el sentit integral dels textos orals, reconeixent-ne les idees principals i les secundàries i les idees que suposen algun tipus de discriminació.
4. Interpretar i integrar les idees pròpies amb la informació continguda als textos d'ús escolar i social, i mostrar la comprensió per mitjà de la lectura en veu alta amb l'entonació i fluïdesa adequades.
5. Redactar, reescriure i resumir diferents textos significatius en les situacions quotidianes i escolars, tant en suport paper com digital, de manera ordenada i adequada, utilitzant la planificació i la revisió dels textos, posant esment a les normes gramaticals i ortogràfiques i a la presentació formal.
6. Llegir amb freqüència, per iniciativa pròpia i com a font de plaer, textos literaris de la tradició oral i de la literatura infantil adequats al cicle identificant-ne les característiques bàsiques per facilitar l'escriptura dels textos esmentats, manifestant preferències en la selecció d'aquestes lectures i expressant les pròpies opinions i gustos personals sobre els textos llegits.
7. Utilitzar estratègies per planificar treballs, localitzar, recuperar i resumir informació i realitzar inferències en la lectura de textos, captant-ne el sentit global i les idees principals i secundàries.
8. Fer ús de la biblioteca d'aula i del centre, conèixer-ne els mecanismes d'organització i de funcionament i les possibilitats que ofereix.
9. Observar mitjançant insercions, supressions, canvis d'ordre, segmentacions o recomposicions, els canvis que es produeixen en les paraules, en els enunciats i en els textos per millorar la comprensió i l'expressió escrita.
10. Comprendre i utilitzar la terminologia gramatical i lingüística pròpia del cicle en les activitats de producció i comprensió de textos.
11. Participar en situacions comunicatives evitant els estereotips lingüístics i mostrant una actitud positiva davant les diferències i davant la diversitat lingüística de l'entorn.
12. Ús bàsic de programes informàtics de processament de textos.

### 5.2.3. Criteris d'avaluació Llengua Castellana Tercer Cicle

1. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, respectant les normes de la comunicació: torn de paraula, organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions d'altri.
2. Expressar-se oralment per transmetre fets, coneixements i opinions o per dur a terme les diferents funcions comunicatives, utilitzant un vocabulari precís i una estructura coherent.
3. Comprendre el sentit global dels textos orals, reconeixent les idees principals i secundàries i identificant idees o valors no explícits, així com qualsevol tipus de discriminació.
4. Interpretar i integrar les idees pròpies amb les contingudes als textos, comparant i contrastant informacions diverses, i mostrar la comprensió per mitjà de la lectura en veu alta amb l'entonació i la fluïdesa adequades.
5. Narrar, explicar, descriure, resumir i exposar opinions i informacions en textos relacionats amb situacions quotidianes i escolars, de manera ordenada i adequada, relacionant els enunciats entre si; emprant de manera habitual els procediments de planificació i revisió dels textos així com les normes gramaticals i ortogràfiques i tenint cura del traç, l'ordre i la presentació.
6. Llegir per iniciativa pròpia i com a font de plaer textos literaris de la tradició oral i de la literatura infantil adequats al cicle, reconeixent-ne les característiques per millorar l'escriptura i expressant les pròpies opinions i gustos personals sobre els textos llegits.
7. Utilitzar estratègies per localitzar, recuperar, resumir informació, i realitzar inferències en la lectura de textos, identificant les idees principals i secundàries.
8. Utilitzar amb facilitat i de manera autònoma les biblioteques, videoteques, etc. i comprendre els mecanismes i procediments d'organització i selecció d'obres i altres materials. Col·laborar en la cura i millora dels materials bibliogràfics i d'altres documents disponibles a l'aula i al centre.
9. Identificar canvis que es produeixen en les paraules, els enunciats i els textos en realitzar segmentacions, canvis en l'ordre, supressions i insercions que fan millorar la comprensió i l'expressió oral i escrita.
10. Comprendre i utilitzar la terminologia gramatical i lingüística pròpia del cicle en les activitats de producció i comprensió de textos.
11. Participar en situacions comunicatives evitant els estereotips lingüístics i mostrant una actitud positiva davant les diferències i davant la diversitat lingüística de l'entorn.
12. Ús de programes informàtics de processament de textos.

## 6. MESURES DE REFORÇ I SUPORT

Les adaptacions atenen de forma individualitzada en cada cas analitzant les dificultats que es presenten per afavorir un plantejament real. Si es tracta d'adaptacions d'accés s'aprofita el treball grupal o amb els desdoblaments, intentant apropar l'aprenentatge amb el més proper. En el cas de les no significatives no suposen canvis d'objectius ni de continguts i es realitzen sense grans modificacions, per exemple proves orals, reducció d'activitats, augment del temps... Quant a les significatives es duen a terme a partir de l'anàlisi psicopedagògic per establir el nivell curricular i els objectius que es plantegen a partir d'aquí. L'equip de suport i els tutors es coordinen per elaborar l'adaptació i es revisen trimestralment per analitzar i fer les modificacions que calen.

### PRIMER CICLE

Les mesures de suport i reforç que se realitzen a primer cicle ens permet ajudar a tots aquells alumnes que en un moment donat, i a qualsevol àrea, tinguin dificultats per assolir els continguts corresponents. Aquestes mesures són les següents:

**Desdoblaments heterogenis:** Aquesta organització ens permet atendre grups d'alumnat significativament més reduïts i facilitar la participació i l'interacció del grup, així com donar una resposta més individualitzada a cada alumne.

**Mestra AD:** Atén als alumnes nouvinguts dins l'aula de acollida, seguint les directrius del PALIC.

**Mestra AL:** Atén als alumnes amb dificultats de llenguatge en petit grup d'acord a les seves necessitats. Així mateix realitza un taller (una sessió setmanal) d'estimulació del llenguatge a tot el grup classe que ens permet reforçar i consolidar continguts tan de llenguatge oral com escrit

### SEGON CICLE

Seguint la filosofia inclusiva de la nostra escola, L'alumnat NESE rep el suport a dins l'aula, amb el seus companys.

Sempre que l'activitat ho permeti, es faran desdoblaments heterogenis amb la ajuda dels mestres de suport. Tot l'alumnat rep ajuda dels professors de suport.

Donada que la metodologia de les activitats són la gran majoria d'aprenentatge cooperatiu, els alumnes no només reben l'atenció dels mestres de l'aula (suport i tutors), sinó també del mateixos alumnes.

### TERCER CICLE

Es realitza sempre de forma individualitzada i d'acord a les necessitats personals de l'alumne. Es duen a terme dins l'aula, amb desdoblaments o en petit grup segons les tasques que es planifiquen. Prioritzam la comprensió i l'expressió per afavorir un desenvolupament el més global possible. S'atenen alumnes amb n.e.e i d'altres que necessiten reforç o que necessiten ampliació dels aprenentatges, sempre en funció del ritme personal i de les capacitats.

## 7. TRACTAMENT DE LA LECTURA, LES TIC I L'EDUCACIÓ EN VALORS

### PRIMER CICLE

L'aprenentatge de la lectura es circumscriu dins l'aula creant un clima que potencia la necessitat de llegir, despertant l'interès per fer-ho als nostres alumnes al temps que desenvolupa el seu hàbit lector.

Aquests aspectes queden reflectits al **PLA LECTOR** que és el document que conté els objectius, la metodologia i tot el conjunt d'actuacions destinades a millorar l'eficàcia lectora dels alumnes.

Els seus objectius són els següents:

- Garantir que els/les alumnes arribin a gaudir de la lectura. Els moments de lectura han de ser agradables, amb històries que els interessin o amb articles que responguin a un tema pel qual se senten motivats.
- Sentir la lectura com una font d'aprenentatge, de comunicació i de relació.
- Aprofitar la lectura de diferents articles, del diari o d'internet per relacionar diferents àrees o àmbits d'aprenentatge.
- Garantir el desenvolupament de la competència i eficàcia lectora.
- Propiciar les condicions que afavoreixen l'hàbit lector.
- Disposar de mesures preventives de les dificultats lectores.
- Coordinació dels mestres en l'ensenyament de la lectura.
- Garantir una bona utilització dels recursos,
- Implicar a les famílies.

Hem de senyalar que com el nostre centre és de nova creació, s'ha constituït una comissió encarregada d'organitzar i desenvolupar el funcionament, objectius i diferents tasques que es duran a terme dins la biblioteca de centre. (Està en fase de preparació).

Així mateix aprofitant que existeix un espai al pati destinat a realitzar activitats lúdiques tranquil·les, els alumnes que volen poden treure llibres tant de la biblioteca d'aula com propis per llegir durant l'hora d'esplai.

### **TIC**

A primer cicle les sessions a l'aula d'informàtica es fan setmanalment i amb el grup classe desdoblats, així es fa possible que cada alumne segueixi el seu ritme i nivell individual.

La utilització de les TIC es fa:

En primer lloc, com un coneixement dels ordinadors i el seu funcionament bàsic i en segon lloc, com a recurs pedagògic i didàctic.

Els objectius generals són els següents:

- Identificar i descriure els elements estructurals i funcionals bàsics d'ordinadors, perifèrics i elements de comunicació.
- Utilitzar les noves tecnologies de la informació i de la comunicació i fer-ne ús en altres àmbits.
- Cercar i seleccionar informació en diferents fonts: persones, entitats, empreses, mitjans especialitzats i xarxa telemàtica, i ser utilitzada per a la producció de treballs de recerca i investigació.
- Relacionar els factors que poden permetre que les TIC millorin el procés de producció.
- Utilitzar les eines de tractament multimèdia per a la creació i la
- 
- difusió de documents multi-medials.
- Adquirir una actitud crítica davant les ofertes i solucions aportades per la tecnologia

## EDUCACIÓ EMOCIONAL, VALORS

El programa d'Educació Emocional a primer cicle treballa els següents continguts:

- Cohesió de grup.
- Comprensió del conflicte.
- Reconeixement i expressió dels propis sentiments, reconeixement dels sentiments dels companys (empatia).
- Pràctica de mediació i resolució de conflictes. (racó boca-orella)

**CONVIVÈNCIA:** Carnet de Convivència per punts (programa de modificació de conducta) Tots els alumnes tenen un carnet amb 10 punts inicials que poden pujar o davallar. Quan aconseguen punts tenen una sèrie de privilegis afegits. Si perden els punts, perden els privilegis.

Les sessions d'Educació Emocional es fan a càrrec de la tutora del grup. Amb una periodicitat d'una sessió setmanal inclosa dins l'horari de Medi. Així mateix quan els nins ho necessiten per resoldre conflictes i mediar van al racó boca-orella.

## SEGON CICLE

El procés de comprensió lectora implica utilitzar diferents estratègies que han de ser treballades a fi de que puguin ser automatitzades i aplicades en diferents contextos:

- Combinar els dos tipus de lectura: **la lenta i tranquil·la** per gaudir de la lectura i aprofundir en la seva comprensió i **la ràpida**, per tenir una visió general del contingut de la lectura o localitzar parts del text que ens puguin interessar.

- Metodologia d'un "abans-durant-després" de la lectura:

\***Abans:** motivar-los cap a la lectura, coneixements previs sobre el contingut de la lectura, conèixer els objectius de la mateixa, com es llegirà (subratllant, per apartats...), formular hipòtesis lectores (preveure el tema, imaginar-se el contingut).

\***Durant:** Realitzar inferències (relacionar les idees del text amb altres pròpies del seu coneixement), resoldre dubtes de comprensió, clarificar, recapitular.

\***Després:**

- Resumir, sintetitzar

- Establir una jerarquia entre les idees. Distingir entre les idees principals i les secundàries, utilitzant per exemple la **nominalització** (transformar un paràgraf en un sol nom idea-base), o **substituint** alguns paràgrafs per un de sol que substitueixi als altres. Fer esquemes, mapes conceptuals.

Accions derivades de la lectura: murals, dramatitzacions, identificacions amb algun personatge de la lectura, activitats de creació literària partint dels personatges, etc.

## **ACTUACIONS:**

- Programa de lectura i comprensió lectora "Llegim en parella", 1 dia a la setmana de català i un de castellà, però en totes les classes la lectura sol tenir un paper fonamental per poder treballar els altres aspectes de la llengua (expressió, gramàtica, vocabulari....)
- Valorar més la **comprensió** i no tant la velocitat (encara que també se li dona importància).
- Seleccionar **texts adequats** a l'edat, garantint diferents situacions lectores i **diversitat de gèneres textuais**.
- Programar **activitats** que **animin** i engresquin **als alumnes a llegir per plaer**.

## **DIVERSITAT DE DINÀMIQUES LECTORES:**



- Lectura individual i en silenci.
- Lectura col·lectiva i en veu alta.
- Lectures en petit grup (projectes de medi, jocs de lectura)
- Projecte "Llegim en parella"

## ACTIVITATS:

Lectura de diferents textos: literaris, poesia, introducció a la premsa, textos d'ús a altres àrees . Es treballa l'entonació, el ritme, la pronunciació, l'accentuació, la fluïdesa, l'atenció, la comprensió lectora i la velocitat.

- Algunes vegades, s'aprofita la lectura, per remarcar l'ortografia, la puntuació, l'entonació, vocabulari, expressió, etc.

**Lectura en veu alta.** Cada classe té un parell de col·leccions i ens les anem passant. Aquestes lectures les treballem de maneres diferents: escenificant algun capítol, opinant, fent exercicis de comprensió lectora, etc.

L'escenificació d'un capítol o una escena els agrada molt. És una bona manera de motivar-los cap a la lectura. Les escenes poden ser triades pels alumnes o pels professors, per "viure i sentir" un valor, sentiment o emoció que considerem oportú per les característiques del grup-aula.

Un altre recurs utilitzat és el canvi d'una escena del llibre, incorporant dins la narració un element inesperat a gust dels alumnes, per exemple incorporant un nou personatge, modificant un esdeveniment o canviant, per exemple, el final de la historia.

**Lectura silenciosa.** Es disposa d'una biblioteca d'aula. Poden dur-se els llibres que vulguin a casa per motivar-los a llegir. Es dur un registre dels llibres que se'n duen. Després poden fer un comentari en veu alta de la lectura o fer una fitxa i penjar-la a la classe, a fi de motivar als nins i nines cap a llibres de l'aula que han llegit els altres. Es dóna preferència a la lectura per plaer. Que siguin ells qui puguin triar quin llibre volen llegir. Per això contem amb la biblioteca d'aula o qualsevol llibre que ells tinguin a casa i vulguin llegir a l'escola. Se'ls dóna setmanalment un espai per aquesta lectura.

Per aquesta activitat convé tenir a classe llibres variats i de nivells diferents. Pensar amb els còmics, per aquells alumnes que tenen dificultat lectora, com ara dislèxia o de concentració: TDAH, etc.

-També, al llarg del curs, els alumnes porten **llibres que tenen a casa, que han llegit a casa seva** i els ha agradat molt. Expliquen una mica l'argument del llibre i **realitzen intercanvis** d'aquests llibres entre ells -en qualitat de préstec-. ( S'ha de tenir en compte que és un objecte valuós per l'alumne que l'ha dut. Per tant, s'ha de tornar en les mateixes condicions. Es pot pactar que si algun llibre deixat es perd o es fa malbé, se'n compra un de nou).

## LES TIC

En quan a les TIC, a l'àrea de llengües suposen un recurs molt motivador i útil per a treballar diversos aspectes de la llengua, tant a nivell de comprensió i expressió com per a practicar exercicis de gramàtica, ortografia i vocabulari.

- Ús d'Internet per a consultes. Lectura en suport digital.
- Ús del correu electrònic entre metres tutors/es i alumnes per traspàs d'informació, comentaris sobre diverses activitats, etc.
- Utilització de programes de l'ordinador per treballar la comprensió lectora .
- Utilitzar formats diferents per la realització de diferents presentacions en els seus treballs: presentacions -impress-, documents de text -word-, etc.

## EDUCACIÓ EN VALORS

A partir de les lectures treballades, els debats generals i la reflexió individual i col·lectiva plasmada en activitats d'expressió escrita i oral es treballa la educació en valors. Comissió de Convivència ens aconsella trimestralment sobre diferents recursos i activitats per poder treballar amb els alumnes (Programa d'Educació Emocional de l'escola).

### TERCER CICLE

Al centre hem elaborat un **Pla Lector** per incentivar aquesta activitat. Ens proposam realitzar una mitjana de trenta minuts diaris dedicats a la Lectura.

Es valorarà més la comprensió i no tant la velocitat (encara que també se li dóna importància). Seleccionarem texts adequats a l'edat segons els cicles, garantint diferents situacions lectores i diversitat de gèneres textuais. Programarem activitats que animin i engresquin als alumnes a llegir per plaer. Incidirà de ple en les competències bàsiques, però de manera molt especial en:

- comunicació lingüística
- tractament de la informació i competència digital
- competència cultural i artística
- competència d'aprendre a aprendre

En relació a les **TIC**:

- Lectura en suport digital.
- Ús d'Internet per a consultes.
- Ús del correu electrònic entre mestres tutors/es i alumnes per traspàs d'informació, comentaris sobre diverses activitats, etc.
- Utilització de programes de l'ordinador per treballar la comprensió lectora

L'educació en valors té un pes específic en el nostre centre, i moltes de les lectures i comentaris de text que es duen a terme tenen un ensenyament implícit on es reforcen els valors, sempre seguint el nostre **Projecte d'educació emocional**.

A català i castellà es treballaran, especialment, **valors** com:

- Aprendre a tenir en compte els punts de vista diferents del propi.
- Parlar i escriure amb respecte
- Saber fer feina en equip ( utilitzant el treball cooperatiu)
- Argumentar davant els altres els avantatges o els inconvenients d'una determinada decisió
- Responsabilitat, perseverança, coneixement d'un mateix, autocrítica, creativitat
- Capacitat d'elegir segons el seu criteri
- Expressar les pròpies idees i respectar les dels altres.
- Comprendre la realitat social en que es viu.

## 8. AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

### PRIMER CICLE

Els criteris que utilitzen per avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge ha de tenir en compte que l'avaluació ha d'estar al servei de qui aprèn i ensenya a aprendre i avaluar són en realitat dos processos inseparables.

L'avaluació ens servirà per conèixer el nivell de suficiència assolit, adaptar l'ensenyament a les seves necessitats i prendre decisions de promoció.

En aquest sentit s'ha de dur a terme tres fases d'avaluació:

- Recollida d'informació mitjançant diferents instruments (proves específiques, observacions, treballs, comprensió lectora, velocitat lectora...)
- Valoració amb un criteris adequats, útils, i viables .
- Presa de decisions, conseqüent amb la informació recollida i la valoració feta.

Quant a l'avaluació del professorat, partirem sempre de l'autoreflexió, compartir diferents punts de vista, opinions,...a les reunions de cicle i en alguns casos avaluació externa per part dels organismes competents.

### INSTRUMENTS D'AVAUACIÓ

- Proves escrites específiques que inclouen gramàtica, vocabulari, ortografia, comprensió lectora, expressió escrita ...
- Dictats
- Observació sistematitzada
- Exposicions orals
- Converses
- Comprensió oral
- Redacció de tot tipus de text (narració, descripció, diàleg ...)
- Revisió de feines

També tendrem en compte diferents aspectes de presentació segons el grup i el nivell educatiu, com :

- Netedat
- Ordre
- Organització
- Claredat
- Cal·ligrafia
- Ortografia

### SEGON CICLE

#### **A nivell general:**

Donar possibilitats d'auto avaluació per afavorir la seva regulació educativa, Identificar uns objectius i considerar-los dignes de ser assolits. L'alumne sap què s'avaluarà i sap que ho pot aconseguir.

Identificar uns indicadors que ens permetin saber si anem assolint els objectius. Analitzar i reflexionar sobre els objectius i indicadors al llarg del procés.

Revisar la tasca abans de donar-la per acabada.

Valorar si se podria haver fet millor i identificar els processos que ho millorarien.

Valorar el grau de satisfacció amb la tasca, amb l'assoliment dels objectius i amb els indicadors.

## Activitats/Instruments d'avaluació

### (1) Quan, què i com avaluar?

**L'AVALUACIÓ INICIAL O DE DIAGNÒSTIC** s'ha de realitzar a l'inici de la tasca amb la finalitat d'identificar i fer conscient a l'alumne de:

- Si compren la situació problema que se li planteja, és a dir si entén les qüestions o problemes que s'han de resoldre així com el producte que es pretén elaborar (= què he de fer?) i de com ho explicita i argumenta (= quina és la seva lògica?).
- Quins son els seus coneixements o idees prèvies sobre la situació problema i sobre la seva resolució (= què en sé?) i de com ho explicita i argumenta (= quina és la seva lògica?).
- Quines emocions li desperta, que en pensa o espera aprendre (= m'interessa? Què aprendré?..).

**Quan dissenyem l'activitat/s d'avaluació inicial és important que pensem en utilitzar instruments on es reflecteixin els resultats d'aquesta avaluació com a part d'una carpeta d'aprenentatge o portafoli de l'alumne que s'anirà completant al llarg del seu procés d'ensenyament-aprenentatge, d'aquesta forma tant l'alumne com el professor podran contrastar i constatar el seu progrés.**

**L'AVALUACIÓ FORMATIVA** es realitza mentre s'està ensenyant-aprenent i té una funció reguladora ja que la seva finalitat és ajudar als alumnes a identificar el que han après, les seves dificultats i a regular el seu aprenentatge. És necessari dissenyar activitats o instruments d'avaluació per comprovar i fer conscients als alumnes de si:

- Anticipen i planifiquen l'esquema d'actuació, és a dir si saben que han de fer o en què han de pensar per resoldre amb èxit la situació problema i obtenir el producte, si n'hi ha, (= com ho he de fer?) i si l'apliquen adequadament.
- Si comprenen el que han après i identifiquen les dificultats (= ho he entès?).
- Identifiquen els criteris d'avaluació i, per tant, saben decidir si realitzen o han realitzat adequadament les diferents activitats així com l'elaboració del producte final, si n'hi ha (= ho estic fent bé?).

En l'aprenentatge de les competències **bàsiques s'ha d'avaluar allò que saben fer i no allò que saben**, la qual cosa significa utilitzar instruments que permetin avaluar l'aprenentatge dels alumnes mentre realitzen les activitats de la tasca i que els hi permetran identificar el que estan aprenent, les dificultats amb que es troben i les maneres de superar-les.

- Els instruments o procediments que es poden utilitzar són diversos però l'autoavaluació i la coavaluació com eines indispensables per afavorir aquesta funció reguladora de l'avaluació, altres instruments són:
- L'observació de l'alumnat tant en el treball individual com de grup, i les pròpies exposicions orals, els debats, els experiments, la valoració del treball fet, els productes elaborats (escrits, presentacions...)... per mitjà de rúbriques.
- És important que els treballs realitzats pels alumnes al llarg de tot el procés d'aprenentatge, així com de les pròpies activitats d'avaluació utilitzades formin part de la carpeta d'aprenentatge o portafoli de l'alumne que de cada vegada més s'anirà completant i mostrant més clarament l'evolució del seu aprenentatge.

**L'AVALUACIÓ FINAL** s'ha de realitzar al final del procés d'ensenyament-aprenentatge, és a dir després d'haver resolt la situació problema i elaborat el producte, si n'hi ha. Ha de servir per identificar si l'alumnat és capaç d'utilitzar els continguts (conceptuals, procedimentals i actitudinals) apresos per resoldre situacions noves, diferents de la situació problema on s'ha emmarcat l'aprenentatge, i comprovar així si han adquirit les competències treballades.

- Les proves PISA ens serveixen d'exemple de proves escrites que avaluen per competències, així i tot convé tenir en compte que les activitats d'avaluació final poden ser diferents de la proposta de proves escrites (simulacions, debats, dissenyar i/o aplicar experiments, presentacions orals...) sempre que siguin activitats de transferència.

## (2) Com qualificar?

- El marc de referència d'aquesta avaluació són els objectius i les competències bàsiques que es treballaran amb la tasca i els criteris d'avaluació del currículum associat.
- Si volguéssim qualificar la tasca, tot i que no és del tot recomanable, hauríem d'integrar en la nota el conjunt d'evidències recollides amb els diferents instruments d'avaluació, les quals ens informen de la millora en l'aprenentatge de cada alumne i, conseqüentment, del grau d'assoliment dels objectius i de les competències bàsiques treballades en ella. El que si seria important fer, durant i al final de la tasca, és compartir amb l'alumne la informació que obtinguem durant el procés d'avaluació per ajudar-li a regular el seu aprenentatge.
- En el moment de qualificar els aprenentatges a les avaluacions trimestrals i al final del curs escolar hauríem de fer el que s'ha descrit al paràgraf anterior però avaluant la millora de l'aprenentatge al llarg de les diferents tasques realitzades, amb la qual cosa obtindrem una valoració més clara de si es van assolint o s'han assolit els objectius del curs i els aspectes de les competències bàsiques que s'han treballat. El portafoli en un bon instrument per evidenciar quina ha estat la millora o grau d'assoliment dels objectius i de les competències.

### D'un text escrit, es valora:

- **-Presentació:** Text llegible i net.
- **-Adequació:** Registre adequat al tema. Vocabulari adequat al tema que es tracta, sense expressions excessivament col·loquials i/o vulgars. Escriure segons la tipologia i la modalitat del text que es redacta.
- **-Coherència:** El text té sentit. Idees clares, rellevants i exposades de forma ordenada
- **-Cohesió:** Mecanismes que donen unitat al text. Es respecta la concordança gramatical (gènere, nombre, temps i forma verbal...) Fer bon ús dels connectors i saber utilitzar els signes de puntuació.
- **-Correcció ortogràfica:** Cometre les errades que són pròpies d'aquest nivell educatiu (no es considera l'accentuació) però aquestes no han de dificultar la lectura del text per part del corrector.

**Corregir** només allò que l'alumne pot aprendre. No val la pena dedicar temps a corregir allò que l'alumne encara no pot assimilar.

Corregir quan l'alumne té fresc allò que ha escrit. Si és possible, corregir les versions prèvies al text, els esborranys, els esquemes.....és més efectiu que corregir la versió final.

Intentar no fer tot el treball de correcció: deixar alguna cosa pels alumnes. Marcar les incorreccions al text i demana'ls-hi que busquin ells mateixos la versió correcta.

Donar instruccions concretes i pràctiques i oblidar els comentaris eteris o generals. Per exemple: *Fixat en aquest punt, amplia el 3r paràgraf, escriu frases més curtes, afegeix més punts o comes al 2n paràgraf.*

Donar temps per què els alumnes puguin llegir i comentar les seves correccions. Assegurar-nos que les llegeixen i les aprofiten.

Aprofitar, quan es pot, estones de correcció individual. A nivell oral es valora el seu treball escrit. És més pràctic,efaç i segur. Es poden aprofitar les estones que fem taller d'escriptura amb dos

mestres a l'aula.

Donar instruccions perquè els alumnes puguin autocorregir-se: ensenya'ls-hi a utilitzar el diccionari (diccionari físic o on-line). Dóna'ls-hi pistes sobre el tipus d'error que han comès, estimular-los a fi de que revisin l'escrit.

Utilitzar la correcció com un recurs didàctic i no com una obligació. Utilitzar tècniques de correcció variades, adaptades a les característiques dels alumnes.

### TERCER CICLE

Es realitzarà una **avaluació Inicial** amb el fi d'identificar el nivell de comprensió, d'expressió i d'argumentació dels alumnes. Aquest procés ha de quedar reflectit per escrit de forma que es pugui anar revisant i analitzant al llarg del temps.

L'**avaluació formativa** pretén identificar el procés d'ensenyament, regular-lo i establir les dificultats per poder resoldre-les. S'ha d'avaluar el que els alumnes saben fer, els quals han de ser conscients perquè identifiquen el que es vol aprendre, com es durà a terme, de quina manera resoldrem les dificultats...

- La diversitat quant als instruments d'avaluació és essencial: L'observació de l'alumnat tant en el treball individual com de grup, i les exposicions orals, els debats, els experiments, la valoració del treball fet, els productes elaborats (escrits, presentacions...)... I tot quedarà reflectit per escrit per a la seva revisió i anàlisi.

- És important que l'alumne conegui quins són els criteris que s'apliquen, que disposi de pautes clares per a la seva activitat i que s'incorporin a la dinàmica de l'aula moments per a la reflexió i la valoració dels progressos propis. La revisió, individual o compartida, dels aspectes ortogràfics, morfològics o sintàctics de les produccions permet que els alumnes s'autocorregixin.

L'**avaluació final** s'ha de realitzar al final del procés d'ensenyament-aprenentatge, i ha de servir per identificar si l'alumnat és capaç d'utilitzar els continguts apresos per resoldre situacions noves, i comprovar així si han adquirit les competències treballades. És important anar valorant amb els alumnes el seu procés i analitzar-lo amb ells.

La revisió de tot el procés es realitzarà des de tres àmbits: Individual (cada mestre/a), per nivell (a les reunions de nivell i sessions d'avaluació) i per cicle (reunions de cicle i sessions d'avaluació). Per dur-la a terme es consideraran tots els aspectes que es considerin necessaris, donant especial atenció a als següents:

- Resultats de les avaluacions als alumnes
- Materials i recursos utilitzats
- Metodologia
- Formes d'agrupament dels alumnes
- Atenció a la diversitat (suports, desdoblaments,...)
- Tasques de reforç i aprofundiment